

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ГОДИНА 7

БЕОГРАД 1937 ГОДИНЕ

КЊИГА 1

II РЕДОВНИ САСТАНАК

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАН 22 ОКТОБРА 1937 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

ПРЕТСЕДАВАО

ПОТПРЕТСЕДНИК

ФРАЊО МАРКИЋ

СЕКРЕТАР

ДРАГОМИР М. СТОЈАДИНОВИЋ

Присутни г. г. Министри: Министар шума и рудника **Богољуб Кујунџић**, Министар грађевина **Добривоје Стошовић**, Министар финансија **Душан Летица**, Министар без портфеља др. **Михо Крек**, Министар без портфеља **Војислав В. Ђорђевић**, Министар без портфеља др. **Нико Новаковић**, Министар физичког васпитања народа др. **Вјекослав Милетић**, Министар пошта, телеграфа и телефона **Војко Р. Чвркић**.

ПОЧЕТАК У 10.30 ЧАСОВА

САДРЖАЈ

Пре дневног реда: 1 — Читање и усвајање записника I редовног састанка;

2 — Саопштење извештаја о потврђеним законима: Закона о размени нота на дан 21 марта 1936 године између Министра иностраних послова Краљевине Југославије немачког Изванредног посланика и Опумоћеног министра, којом се на темељу споразума закључених фебруара месеца 1935 године у Минхену на заједничком заседању Владиних одбора, образованих на основу чл. 35 Југословенско-немачког трговинског уговора од 1 маја 1934 године, мењају Прилог Б и Закључни протокол Трговинског уговора; Закона о конвенцији између Краљевине Југославије и Републике Чехословачке у циљу да се избегне двоструко опорезивање по предмету наследних такса (дажбина на наслеђа) са закључним протоколом, закљученој у Прагу 24 фебруара 1936 године; Закона о конвенцији о ваздушној пловидби између Краљевине Југославије и Немачког Рајха, потписаној на Бледу, 3 септембра 1936 године; Закона о Допунском споразуму уз Уговор о трговини и пловидби између Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца и Краљевине Италије од 14 јула 1924 године, потписаном у Риму, 26 септембра 1936 године; Закона о Уговору о о концилијацији, о арбитражи и о судском расправљању између Краље-

вине Југославије и Данске, потписаном у Београду, 14 децембра 1935 године; Закона о Конвенцији о заштити, чувању, оправљању и поновном подизању граничних каменова и других знакова који служе за обележавање граничних линија између Краљевине Југославије и Краљевине Бугарске, потписаном 9 новембра 1935 године у Софији; и Законом о Међународној конвенцији о превозу робе на железницама са Прилозима од I до VIII, Међународној конвенцији о превозу путника и пртљага на железницама са Прилозима I и II, Завршном акту IV Конференције за ревизију Међународних конвенција о превозу путника и пртљага и о превозу робе на железницама, и о Споразуму о усвајању посебних одредаба за превоз робе отправљене на железницама са товарним листом по налогу са прилогом потписаним 23 новембра 1933 године у Риму;

3— Саопштење о подношењу интерпелација народних посланика: Николе Преке на Министра трговине и индустрије о фабрици алуминијума у Лозовцу код Шибеника, и усвајање првенства; Милана Божића на Министра унутрашњих послова о хапшењу националистичке омладине у Сарајеву, као и о забрани поворке и бакљаде на рођендан Њ. В. Краља Петра II, и усвајање првенства; Милана Божића на Министра унутрашњих послова о поступању полицијских власти према

сељацима из околине Сарајева на дан 4 марта 1936 године у Сарајеву, и усвајање првенства; Милана Божића на Министра унутрашњих послова и Министра социјалне политике и народног здравља о прогањању страних елемената из читаве наше земље, и усвајање првенства; Милана Божића на Министра пољопривреде о дефинитивном решењу добровољачког питања, и усвајање првенства; Милана Божића на Министра војске и морнарице о испуњењу државне и националне обавезе према ратним добровољцима, и усвајање првенства; Рајка Турка и другова: на Министра унутрашњих послова о раду др. Хацина, управника полиције у Љубљани; на Министра просвете о будућем спровођењу једне праведне персоналне политике у ресору Министарства просвете; др. Српка Вукановића на Министра пољопривреде о грађењу Унског насипа и канала у Босанско-Дубичкој равни код села Драксенића; Франа Зупанчича и другова: на Претседника Министарског савета и Министра иностраних послова о корацима које је подузела Краљевска влада да се загарантује потпуна равноправност словеначког језика; на Министра социјалне политике и народног здравља о корацима које је подузела Краљевска влада да се ублажи огромна привредна штета настала услед елементарних непогода у Словенији; на Министра пољопривреде о кораку које је предузела Краљевска влада да се накнади неописана штета причињена сељаштву у Дравској бановини елементарним непогодама;

4 — Молбе за отсуства народних посланика;

Говорници: Војислав Лазић (примедба на записник), Министар пољопривреде Светозар Станковић (шест пута), Потпретседник Народне скупштине Фрањо Маркић (осам пута).

Дневни ред: 1 — Избор Верификационог одбора (21 члан);

2 — Избор Административног одбора (21 члан);

3 — Избор Имуניתног одбора (21 члан);

4 — Избор Одбора за молбе и жалбе (21 члан); и

5 — Избор Финансијског одбора (31 члан).

Говорници: Секретар Народне скупштине Драгомир Стојадиновић, Потпретседник Народне скупштине Фрањо Маркић.

Потпретседник Фрањо Маркић: Господо народни посланици, отварам II редовни састанак Народне скупштине. Позивам секретара г. Драгомира Стојадиновића, да изволи прочитати записник прошлога састанка.

Секретар Драгомир Стојадиновић прочита записник I редовног састанка.

Потпретседник Фрањо Маркић: Господо народни посланици, има ли ко какву примедбу на прочитани записник? (*Војислав Лазић:* Молим за реч).

Има реч народни посланик г. Војислав Лазић.

Војислав Лазић: Господо народни посланици, ја користим ову прилику код читања записника да протестујем противу нерада Претседништва Народне скупштине. Седница је заказана за 9,30 ча-

сова а почиње сад у 10,30 часова. Ако се буду све установе ове земље угледале на Претседништво Народне скупштине, онда ће се појавити један нерад у надлештвима. Приликом читања записника, ја протестујем против тога и тражим да се у будуће овако шта не дешава, јер седнице треба да почну тачно на време, а не тек један сат доцније после заказаног времена.

Потпретседник Фрањо Маркић: Примедба народног посланика г. Војислава Лазића није примедба на прочитани записник. Господин Лазић је имао прилике често, врло често, не само у овој него и у ранијим Скупштинама да ставља примедбе исте врсте. Међутим, живот и парламентарни ред ове Скупштине и досадашњих Скупштина онемогућавају да седнице Народне скупштине почињу као у школи, тачно у минут. Ипак то што се мало задржи са почетком скупштинског рада није знак да се губи време, јер у томе међувремену многи клубови свршавали су многе своје клупске послове, који су после овде изношени на расправу.

Има ли ко од госпоре народних посланика какву примедбу на прочитани записник? (Нема). Примедаба нема, записник је примљен. Изволите чути извештаје о потврђеним законима.

Секретар Драгомир Стојадиновић (саопштава): Г. Претседник Министарског савета и Министар иностраних послова доставља Народној скупштини за њену архиву по један потврђен примерак следећих закона:

Закон о размени нота на дан 21 марта 1936 године између Министра иностраних послова Краљевине Југославије и немачког Изванредног посланика и Опумоћенога министра, којом се на темељу споразума закључених фебруара месеца 1935 у Минхену на заједничком заседању Владињих одбора, образованих на основу чл. 35 југословенско-немачког Трговинског уговора од 1 маја 1934 године, мењају Прилог Б. и Закључни протокол Трговинског уговора;

Закон о Конвенцији између Краљевине Југославије и Републике Чехословачке, у циљу да се избегне двоструко опорезивање по предмету наследних такса (дажбина на наслеђа), са Закључним протоколом, закљученој у Прагу 24 фебруара 1936 године;

Закон о Конвенцији о ваздушној пловидби између Краљевине Југославије и Немачког Рајха, потписаној на Бледу 3 септембра 1936 године;

Закон о Допунском протоколу уз Уговор о трговини и пловидби између Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца и Краљевине Италије од 13 јула 1924 године, потписаном у Риму 26 септембра 1936 године;

Закон о Уговору о консилијацији, о арбитражи и о судском расправљању између Краљевине Југославије и Данске, потписаном у Београду 14 децембра 1935 године;

Закон о Конвенцији о заштити, чувању, обривљању и поновном подизању граничних каменова и других знакова, који служе за обележавање граничне линије између Краљевине Југославије и Краљевине Бугарске, потписаном 9 новембра 1935 године у Софији;

Закон о Међународној конвенцији о превозу робе на железницама са Прилозима I до VIII, Међународној конвенцији о превозу путника и пртљага на железницама са Прилозима I и II, Завр-

шном акту IV Конференције за ревизију Међународних конвенција о превозу путника и пртљага и о превозу робе на железницама, и о Споразуму о усвајању посебних одредаба за превоз робе отправљане на железницама са товарним листом по налогу са прилогом, потписаним 23 новембра 1933 године у Риму.

Потпретседник Фрањо Маркић: Прочитани извештаји о потврђеним законима примају се на знање.

Изволите чути интерпелације, за које се тражи хитност.

Секретар Драгомир Стојадиновић (саопштава): Г. Прека Никола, народни посланик, упућује интерпелацију на г. Министра трговине и индустрије о фабрици алуминиума у Лозовцу код Шибеника, и тражи да јој се призна првенство. (Види прилог).

Потпретседник Фрањо Маркић: Има реч Господин Министар пољопривреде, да се изјасни о овоме тражењу првенства.

Министар пољопривреде Светозар Станковић: Част ми је изјавити у име г. Министра трговине и индустрије да примам првенство ове интерпелације.

Потпретседник Фрањо Маркић: Пошто је Господин Министар примио првенство, то стављам питање: прима ли Народна скупштина првенство ове интерпелације? (Прима!) Утврђујем да је Народна скупштина примила првенство. Изволите чути даље.

Секретар Драгомир Стојадиновић (саопштава): Г. Божић Милан, народни посланик, упућује интерпелацију на г. Министра унутрашњих послова о хапшењу националистичке омладине у Сарајеву, као и о забрани поворке и бакљаде на рођендан Његовог Величанства Краља Петра II и тражи да јој се призна првенство. (Види прилог)

Потпретседник Фрањо Маркић: Има реч Господин Министар пољопривреде да се изјасни о овом тражењу првенства.

Министар пољопривреде Светозар Станковић: Част ми је изјавити у име г. Министра унутрашњих послова да примам првенство за ову интерпелацију.

Потпретседник Фрањо Маркић: Пошто је Господин Министар примио првенство, то стављам питање: прима ли Народна скупштина првенство ове интерпелације? (Прима!) Утврђујем да је Народна скупштина примила првенство. Изволите чути даље.

Секретар Драгомир Стојадиновић (саопштава): Г. Божић Милан, народни посланик, упућује интерпелацију на Господина Министра унутрашњих послова о поступању полицијских власти према сељацима из околине Сарајева на дан 4 марта 1936 године у Сарајеву и тражи да јој се призна првенство. (Види прилог)

Потпретседник Фрањо Маркић: Има реч Господин Министар пољопривреде, да се изјасни о овоме тражењу првенства.

Министар пољопривреде Светозар Станковић: Част ми је изјавити у име г. Министра унутрашњих послова да примам првенство.

Потпретседник Фрањо Маркић: Пошто је Господин Министар примио првенство, то стављам

питање: прима ли Народна скупштина првенство ове интерпелације? (Прима!) Утврђујем да је Народна скупштина примила првенство. Изволите чути даље.

Секретар Драгомир Стојадиновић (саопштава): Г. Божић Милан, народни посланик, упућује интерпелацију на Господина Министра унутрашњих послова и на Господина Министра социјалне политике и народног здравља о прогањању страних елемената из читаве наше земље и тражи да јој се призна првенство. (Види прилог)

Потпретседник Фрањо Маркић: Има реч Господин Министар пољопривреде, да се изјасни о овом тражењу првенства.

Министар пољопривреде Светозар Станковић: Част ми је изјавити у име г. Министра унутрашњих послова и г. Министра социјалне политике и народног здравља да примам првенство за ову интерпелацију.

Потпретседник Фрањо Маркић: Пошто је Господин Министар примио првенство, то стављам питање: прима ли Народна скупштина првенство ове интерпелације? (Прима!) Утврђујем да је Народна скупштина примила првенство. Изволите чути даље.

Секретар Драгомир Стојадиновић (саопштава): Г. Божић Милан, народни посланик, упућује интерпелацију на г. Министра пољопривреде о дефинитивном решењу добровољачког питања и тражи да јој се призна првенство. (Види прилог)

Потпретседник Фрањо Маркић: Реч има г. Министар пољопривреде, да се изјасни о траженом првенству.

Министар пољопривреде Светозар Станковић: Изјављујем да примам првенство за ову интерпелацију.

Потпретседник Фрањо Маркић: Прима ли Народна скупштина тражено првенство? (Гласови: Прима!) Првенство је примљено. Изволите чути даље.

Секретар Драгомир Стојадиновић (саопштава): Г. Божић Милан, народни посланик, упућује интерпелацију на г. Министра војске и морнарице о испуњењу државне и националне обавезе према ратним добровољцима и тражи да јој се призна првенство. (Види прилог)

Потпретседник Фрањо Маркић: Има реч г. Министар пољопривреде, да се изјасни о траженом првенству.

Министар пољопривреде Светозар Станковић: У име г. Министра војске и морнарице изјављујем да примам првенство за ову интерпелацију.

Потпретседник Фрањо Маркић: Прима ли Народна скупштина тражено првенство? (Гласови: Прима!) Објављујем да је првенство примљено. Изволите чути друге интерпелације за које се не тражи првенство.

Секретар Драгомир Стојадиновић (саопштава): Г. Турк Рајко и другови, народни посланици, упућују интерпелацију на г. Министра унутрашњих послова о раду г. др. Хацина, управника полиције у Љубљани. (Види прилог); Г. Турк Рајко и другови, народни посланици, упућују интерпелацију на г. Министра просвете о будућем спровођењу једне праведне персоналне политике у ресору Ми-

нистарства просвете. (Види прилог); Г. др. Вукановић Српко, народни посланик, упућује интерпелацију на г. Министра пољопривреде о грађењу Унског насипа и канала у Босанско-Дубичкој равни код села Драксенића. (Види прилог); Г. Инж. Зупанчич Фран и другови, народни посланици, упућују интерпелације: на г. Претседника Министарског савета и Министра иностраних послова о корацима које је подузела Краљевска влада да се гарантује потпуна равноправност словеначког језика. (Види прилог); на г. Министра социјалне политике и народног здравља о корацима које је подузела Краљевска влада да се ублажи огромна привредна штета настала услед елементарних непогода у Словенији. (Види прилог); На г. Министра пољопривреде о кораку које је подузела Краљевска влада да се накнади неописана штета причињена сељаштву у Дравској бановини елементарним непогодама. (Види прилог)

Потпретседник Фрањо Маркић: Све прочитане интерпелације упућене су господи надлежним Министрима.

Изволите чути једну молбу за отсуство.

Секретар Драгомир Стојадиновић (саопштава): Г. Бећировић Шериф Воца, народни посланик, моли за месец дана отсуства ради лечења.

Потпретседник Фрањо Маркић: Одобрава ли Народна скупштина тражено отсуство? (Гласови: Одобрава!) Отсуство је одобрено. Изволите чути молбе и жалбе.

Секретар Драгомир Стојадиновић: Народној скупштини упутили су молбе и жалбе и то: Марко Миковић, Љубица Ребић, Миленија Симић, Светолик Димић, Љубица Мркобрада, Љубица Тимарац, Марија Жиц, Мара Љубенко, Петар Илић, Павле Константиновић, Пољка Милошевић, Ристо Богдановић, Трајко Цветковић, Милан Живковић, Драгутин Павловић, Душан Милошевић, Хусеин Талетовић, Франц Подгорник, Јосипина Подгорник, Владимир Петриновић, Јован Мандић, Адам Угриновић, Савка Томашевић, Софија Радовић, Мартин Гашпер, Стамена Илић, Ловро Сапошунк, Анка Илић, Бранислав Марковић, Стојан Николић, Степан Петањек, Симун Мијатовић, Миланка Милић, Илија Никчевић, Месни одбор инвалида Куршумлија, Јурај Слатиншек, Сава Катанић, Фани Лах, Антина Алфиревић, Шимун Корнарето, Никола Перван, Милан Паркић, Марија Котник, Факић Франц Пресишек, Фотинија Цоловић, Никола Дујмовић, Видосава Видак, Ђирил Черне, Сава Зубовић, Станоје Лепосављевић, Гаврило Вишњевски, Антон Керес, Михаел Жупанчић, Сељани села Дрвара, Горњег и Доњег Вртача и Вастаса, Игњац Абрамовић, Анто Рашић, Мате Алфиери, Станко Велимировић, Петко Жерић, Љубомир Костић, Фрањо Неубамер, Вјекослав Калабота, Јованка Баровић, Миленко Марјановић, Марија Чејовић, Стака Рикић, Стојан Крстић, Блажа Спасић-Стојановић, Лепосава Богићевић, Анека Бјелица, Крунослава Чајо, Софија Атанасковић, Адела Башић-Бранковић, Сима Црњак, Санда Савић, Паво Прека.

Потпретседник Фрањо Маркић: Све прочитане молбе и жалбе биће упућене Одбору за молбе и жалбе.

Господо народни посланици, пре него што пређемо на дневни ред, част ми је саопштити да је наш поштовани друг Манфред Паштровић, народни посланик, поднео једно кратко питање на

Претседника Народне скупштине. Како се подаци за то питање нису одмах могли добити, то ће се на то кратко питање посланика г. Манфреда Паштовића одговорити на следећој седници, јер се надам да ће детаљни подаци бити дотле прикупљени.

Господо народни посланици, прелазимо на дневни ред.

На дневном је реду: 1 — Избор Верификационог одбора (21 члан); 2 — Избор Административног одбора (21 члан); 3 — Избор Имуניתног одбора (21 члан); 4 — Избор Одбора за молбе и жалбе (21 члан); и 5 — Избор Финансијског одбора (31 члан).

За избор *Верификационог одбора* поднесено је 6 кандидатских листа и то: Заједничка кандидатска листа Клуба Југословенске радикалне заједнице, Скупштинске већине и Народног сељачког клуба; Кандидатска листа Клуба Југословенске националне странке; кандидатска листа Југославенског клуба; кандидатска листа Независног клуба; споразумна листа Народног радног клуба и Југословенског радикалног клуба и кандидатска листа Посланичког клуба Народни покрет.

За избор *Административног одбора* поднесено је 7 кандидатских листа и то: Заједничка кандидатска листа Клуба Југословенске радикалне заједнице, Скупштинске већине и Народног сељачког клуба; кандидатска листа Клуба Југословенске националне странке; кандидатска листа Југословенског клуба; кандидатска листа Независног клуба; споразумна листа Народног радног клуба и Југословенског радикалног клуба; кандидатска листа Посланичког клуба Народни покрет и још једна кандидатска листа потписана од 10 предлагача;

За избор *Имуניתног одбора* поднесено је 6 кандидатских листа и то: Заједничка кандидатска листа Клуба Југословенске радикалне заједнице, Скупштинске већине и Народног сељачког клуба; кандидатска листа Клуба Југословенске националне странке; кандидатска листа Југословенског клуба; кандидатска листа Независног клуба; споразумна листа Народног радног клуба и Југословенског радикалног клуба и кандидатска листа Посланичког клуба Народни покрет;

За избор *Одбора за молбе и жалбе* поднесено је 6 кандидатских листа и то: Заједничка кандидатска листа Клуба Југословенске радикалне заједнице, Скупштинске већине и Народног сељачког клуба; кандидатска листа Клуба Југословенске националне странке; кандидатска листа Југословенског клуба; кандидатска листа Независног клуба; споразумна листа Народног радног клуба и Југословенског радикалног клуба и кандидатска листа Посланичког клуба Народни покрет.

За избор *Финансијског одбора* поднесено је 7 кандидатских листа и то: Заједничка кандидатска листа Клуба Југословенске радикалне заједнице, Скупштинске већине и Народног сељачког клуба; кандидатска листа Клуба Југословенске националне странке; кандидатска листа Југословенског клуба; кандидатска листа Независног клуба; споразумна листа Народног радног клуба и Југословенског радикалног клуба; кандидатска листа Посланичког клуба Народни покрет и још једна кандидатска листа потписана од 10 предлагача.

Избор ових Одбора по прописима Закона о пословном реду у Народној скупштини извршиће

се тајним гласањем листићима. Пре него што пређемо на тај рад, потребно је да изаберемо по 3 контролора за сваки одбор. Молим г. секретара Драгомира Стојадиновића да изволи извући за сваки одбор по 3 листића са именима госпoде народних посланика, који ће бити контролори при гласању.

Секретар Драгомир Стојадиновић извлачи листиће са именима народних посланика и саопштава их овим редом: за Финансиски одбор: Димитрије Мирковић, Сретен Кузељевић и Миљивоје Исаковић; за Административни одбор: Цветко Јеличић, Светозар Тасић и Анте Мaстрoвић; за Одбор

за молбе и жалбе: Михаило Крстић, Карло Гајшек и Владимир Тишма; за Имунитетни одбор: Борисав Живадиновић, Десимир Јанковић и Љубомир Јовановић; за Верификациони одбор: Аћим Поповић, Михаило Љешевић и Војислав Ненадић;

Потпретседник Фрањo Маркић: Госпoдo народни посланици, чули сте имена контролора. Молим госпoду изабране контролоре да изволе заузети своја места, а госпoдина секретара Драгомира Стојадиновића молим да изволи прочитати све кандидатске листе за свих пет одбора.

Секретар Драгомир Стојадиновић (чита):

ВЕРИФИКАЦИОНИ ОДБОР

ЗАЈЕДНИЧКА КАНДИДАТСКА ЛИСТА КЛУБА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ РАДИКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ, СКУПШТИНСКЕ ВЕЋИНЕ И НАРОДНОГ СЕЉАЧКОГ КЛУБА

Чланови:

1. Др. Ђорђе Марковић,	12 Славко Николић,
2 Марко Ружичић,	13 Радомир Гајић,
3 Димитрије Мирковић,	14 Исмет-бег Гавран Капетановић,
4 Стеван Симић,	15 Јован Кашанин,
5 Бранко Томић,	16 Др. Милан Главинић,
6 Новица Поповић,	17 Симо Марјанац,
7 Рудолф Певец,	18 Сава Микић,
8 Војко Куртовић,	19 Дане Милетић,
9 Тодор Живковић,	20 Душан Р. Милошевић,
10 Лазар Црљић,	21 Антон Брнас Широла.
11 Станко Ђосић,	

Заменици:

1 Боривоје Антић,	12 Велимир Аћимовић,
2 Тихомир Васић,	13 Миљкан Арежина,
3 Урош Недељковић,	14 Алија Кадић,
4 Душан Антонијевић,	15 Воца Шериф Бећировић,
5 Малић Пеливановић,	16 Сима Андоновић,
6 Милан Мијић,	17 Димитрије Бешировић,
7 Антон Керсник,	18 Винко Белинић,
8 Сретен Кузељевић,	19 Миленко Здравковић,
9 Данило Радоичић,	20 Стојан Раденковић,
10 Данило Ђуровић,	21 Вукашин Спасовић.
11 Васил Костић,	

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

КАНДИДАТСКА ЛИСТА КЛУБА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ НАЦИОНАЛНЕ СТРАНКЕ

Чланови:

1 Др. Иван Јуриша,	12 Душан Иванчевић,
2 Мирко Урошевић,	13 Миљивоје Исаковић,
3 Јован Ненадовић,	14 Животије Јевтић,
4 Ристо Грђић,	15 Др. Василије Јовановић,
5 Др. Људевит Ауер,	16 Јован Јовановић,
6 Коста Алексић,	17 Др. Драган Краљевић,
7 Милан Божић,	18 Шукрија Куртовић,
8 Др. Мирко Дошеп,	19 Албин Коман,
9 Јово Загорец,	20 Милован Лазаревић,
10 Секула Зечевић,	21 Иван Мохорич.
11 Драгољуб Ивановић,	

Заменици:

1 Др. Српко Вукановић,	12 Стјепан Новаковић,
2 Коста Димитријевић,	13 Др. Живојин Поповић,
3 Августин Лукачич,	14 Иван Прекоршек,
4 Мухамед Прељубовић,	15 Рудолф Плескович,
5 Милан Мравље,	16 Манфред Паштровић,
6 Илија Михаиловић,	17 Др. Коста Поповић,
7 Павао Матица,	18 Бранко Пауновић,
8 Милинко Милутиновић,	19 Никола Соколовић,
9 Анте Мастровић,	20 Ибрахим Сарић,
10 Радивоје Нановић,	21 Рајко Турк.
11 Милован Николић,	

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

КАНДИДАТСКА ЛИСТА НЕЗАВИСНОГ КЛУБА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА**Чланови:**

1 Милан Петковић,	12 Др. Александар Мијовић,
2 Др. Јордан Аћимовић,	13 Војислав Ненадић,
3 Лука Аврамовић,	14 Миливоје Перић,
4 Живојин Аранђеловић,	15 Живојин Рафаиловић,
5 Страхиња Борисављевић,	16 Др. Милан Секулић,
6 Војислав Гађиновић,	17 Миливоје Рафаиловић,
7 Миленко Глишић,	18 Дако Макар,
8 Фран Зупанчич,	19 Растко Петковић,
9 Радоје Јовичић,	20 Ђорђе Петковић,
10 Велимир Јојић,	21 Радивоје Николић.
11 Војислав Лазић,	

Заменици:

1 Велимир Јојић,	12 Бошко Зељковић,
2 Јован Здравковић,	13 Мита Димитријевић,
3 Секула Зечевић,	14 Стаменко Стошић,
4 Ристо Грђић,	15 Михајло Ђуровић,
5 Иван Јанжекович,	16 Љубомир Јовановић,
6 Др. Мирко Косић,	17 Коста Алексић,
7 Др. Војислав Дошен,	18 Павле Гајић,
8 Милован Лазаревић,	19 Др. Александар Буторка,
9 Милоје Марцикић,	20 Анте Ковач,
10 Јоца Георгијевић,	21 Мустафа Мулалић.
11 Др. Милован Пинтеровић,	

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

СПОРАЗУМНА КАНДИДАТСКА ЛИСТА НАРОДНОГ РАДНОГ КЛУБА И ЈУГОСЛОВЕНСКОГ РАДИКАЛНОГ КЛУБА**Чланови:**

1 Др. Јосип Режек,	6 Мијо Кајић,
2 Стаменко Стошић,	7 Др. Мирко Косић,
3 Никола Прека,	8 Др. Сулејман Хафизадић,
4 Др. Рико Фукс,	9 Др. Милован Пинтеровић,
5 Михајло Ђуровић,	10 Станко Ленарчич.

Заменици:

1 Др. Војислав Дошен,	6 Др. Иван Јанчич,
2 Павле Гајић,	7 Др. Никола Шијак,
3 Др. Шиме Кулишић,	8 Коста Алексић,
4 Винко Горњак,	9 Иван Јанжекович,
5 Бошко Зељковић,	10 Др. Александар Буторка.

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

КАНДИДАТСКА ЛИСТА ЈУГОСЛОВЕНСКОГ КЛУБА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА

Чланови:

1 Владимир Тишма,	6 Никола Кабалин,
2 Др. Јанко Баричевић,	7 Милан Вукићевић,
3 Димитрије Вујић,	8 Милош Рашовић,
4 Др. Драгољуб Јевремовић,	9 Милан Банић,
5 Танасије Динић,	10 Милан Курилић.

Заменици:

1 Милан Курилић,	6 Танасије Динић,
2 Милан Банић,	7 Др. Драгољуб Јевремовић,
3 Милош Рашовић,	8 Димитрије Вујић,
4 Милан Вукићевић,	9 Др. Јанко Баричевић,
5 Никола Кабалин,	10 Владимир Тишма.

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

КАНДИДАТСКА ЛИСТА ПОСЛАНИЧКОГ КЛУБА НАРОДНИ ПОКРЕТ

Чланови:

1 Јакша Божић,	6 Петар Стојисављевић,
2 Др. Стеван Бубић,	7 Бранко Добросављевић,
3 Симо Будимир,	8 Никон Лазаревић,
4 Страхиња Борисављевић,	9 Миленко Глишић,
5 Радоје Јовичић,	10 Петар Галогача.

Заменици:

1 Милоје Сокић,	6 Петар Стојисављевић,
2 Бранко Добросављевић,	7 Страхиња Борисављевић,
3 Петар Галогача,	8 Симо Будимир,
4 Др. Војислав Јањић,	9 Миленко Глишић,
5 Момчило Сокић,	10 Никон Лазаревић.

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

АДМИНИСТРАТИВНИ ОДБОР

ЗАЈЕДНИЧКА КАНДИДАТСКА ЛИСТА КЛУБА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ РАДИКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ, СКУПШТИНСКЕ
ВЕЋИНЕ И НАРОДНОГ СЕЉАЧКОГ КЛУБА

Чланови:

1 Др. Миле Мишкулин,	12 Ђуро Чејовић,
2 Др. Љутица Димитријевић,	13 Михајло Бренчич,
3 Михајло Крстић,	14 Аћим Поповић,
4 Светозар Тасић,	15 Дане Милетић,
5 Стеван Каћански,	16 Војко Куртовић,
6 Хусејин Ђумаџић,	17 Михајло Стојадиновић,
7 Др. Вук Вујасиновић,	18) Тихомир Васић,
8 Живојин Димитријевић,	19 Др. Мухамед Риђановић,
9 Живко Поповић,	20 Миљкан Арежина,
10 Ђорђе Јевтић,	21 Ђиро Цујан.
11 Симо Марјанац,	

Заменици:

1 Милан Баџак,	12 Осман Муратбашић,
2 Урош Недељковић,	13 Др. Гавро Санто,
3 Радомир Гајић,	14 Александар Станковић,
4 Душан Ст. Милошевић,	15 Др. Михајло Кашпер,
5 Карло Гајшек,	16 Матија Повреновић,
6 Крсто Предован,	17 Сима Андоновић,
7 Никола Гавриловић,	18 Милорад Веселиновић,
8 Чедомир Сладојевић,	19 Славко Николић,
9 Др. Јован Шајкаревић,	20 Милан Перовић,
10 Александар Дачић,	21 Алојзије Ђикић.
11 Велимир Курсулић,	

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

КАНДИДАТСКА ЛИСТА КЛУБА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ НАЦИОНАЛНЕ СТРАНКЕ**Чланови:**

1 Душан Иванчевић,	12 Драгољуб Ивановић,
2 Миливоје Исаковић,	13 Животије Јевтић,
3 Милан Мравље,	14 Др. Василије Јовановић,
4 Анте Ковач,	15 Јован Јовановић,
5 Др. Српко Вукановић,	16 Др. Иван Јуриша,
6 Др. Људевит Ауер,	17 Др. Коста Кумануди,
7 Ристо Грђић,	18 Др. Драган Краљевић,
8 Др. Мирко Дошен,	19 Др. Драгутин Којић,
9 Коста Димитријевић,	20 Шукрија Куртовић,
10 Јово Загорац,	21 Албин Коман.
11 Секула Зечевић,	

Заменици:

1 Коста Алексић,	12 Милинко Милутиновић,
2 Рајко Турк,	13 Анте Мastroвић,
3 Ибрахим Сарић,	14 Јован Ненадовић,
4 Радивоје Нановић,	15 Милован Николић,
5 Јосип Цветић,	16 Стјепан Новаковић,
6 Милован Лазаревић,	17 Др. Живојин Поповић,
7 Августин Лукачич,	18 Иван Прекоршек,
8 Иван Мохарич,	19 Рудолф Плескович,
9 Мустафа Мулалић,	20 Манфред Паштровић,
10 Илија Михаиловић,	21 Мухамед Прељубовић.
11 Павао Матица,	

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

КАНДИДАТСКА ЛИСТА НЕЗАВИСНОГ КЛУБА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА**Чланови:**

1 Јован Здравковић,	12 Војислав Ненадић,
2 Миливоје Рафајловић,	13 Миливоје Перић
3 Др. Јордан Аћимовић,	14 Живојин Рафаиловић,
4 Милан Петковић,	15 Др. Милан Секулић,
5 Лука Аврамовић,	16 Мирко Комненовић,
6 Живојин Аранђеловић,	17 Дако Макар,
7 Страхмиња Борисављевић,	18 Растко Петковић,
8 Војислав Гаћиновић,	19 Ђорђе Петковић,
9 Фран Зупанчич,	20 Радивоје Николић,
10 Велимир Јојић,	21 Мустафа Мулалић.
11 Др. Александар Мијовић,	

Заменици:

1 Радоје Јовичић,	12 Јоца Георгијевић,
2 Миленко Глишић,	13 Др. Милован Пинтеровић,
3 Тодор Михајловић,	14 Бошко Зељковић,
4 Војислав Лазић,	15 Мита Димитријевић,
5 Секула Зечевић,	16 Стаменко Стошић,
6 Ристо Грђић,	17 Михаило Ђуровић,
7 Иван Јанжекович,	18 Љубомир Јовановић,
8 Др. Мирко Косић,	19 Коста Алексић,
9 Др. Војислав Дошен,	20 Павле Гајић,
10 Милован Лазаревић,	21 Игњат Стефановић.
11 Милоје Марцикић,	

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

СПОРАЗУМНА КАНДИДАТСКА ЛИСТА НАРОДНОГ РАДНОГ КЛУБА И ЈУГОСЛОВЕНСКОГ РАДИКАЛНОГ КЛУБА**Чланови:**

1 Др. Лука Шошки,	6 Иван Јанжекович,
2 Бошко Зељковић,	7 Винко Горњак,
3 Др. Војислав Дошен,	8 Коста Алексић,
4 Др. Иван Јанчич,	9 Др. Шиме Кулишић,
5 Павле Гајић,	10 Др. Никола Шијак.

Заменици:

1 Мијо Кајић,	6 Др. Рико Фукс,
2 Љубомир Јовановић,	7 Карло Добершек,
3 Милоје Марцикић,	8 Мита Димитријевић,
4 Др. Мирко Косић,	9 Др. Александар Буторка,
5 Михајло Ђуровић,	10 Др. Јосип Режек.

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

КАНДИДАТСКА ЛИСТА ЈУГОСЛОВЕНСКОГ КЛУБА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА**Чланови:**

1 Милан Банић,	6 Милош Рашовић,
2 Танасије Динић,	7 Никола Кабалин,
3 Милан Курилић,	8 Димитрије Вујић,
4 Владимир Тишма,	9 Др. Јанко Баричевић,
5 Милан Вукићевић,	10 Др. Драгољуб Јевремовић.

Заменици:

1 Др. Драгољуб Јевремовић,	6 Милан Вукићевић,
2 Др. Јанко Баричевић,	7 Владимир Тишма,
3 Димитрије Вујић,	8 Милан Курилић,
4 Никола Кабалин,	9 Танасије Динић,
5 Милош Рашовић,	10 Милан Банић.

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

КАНДИДАТСКА ЛИСТА ПОСЛАНИЧКОГ КЛУБА НАРОДНИ ПОКРЕТ**Чланови:**

1 Страхинја Борисављевић,	6 Малић Пеливановић,
2 Симо Будимир,	7 Петар Стоисављевић,
3 Миленко Глишић,	8 Бранко Добросављевић,
4 Александар Лазаревић,	9 Момчило Сокић,
5 Јакша Божић,	10 Милоје Сокић.

Заменици:

1 Богдан Ерцеговац,	6 Милоје Сокић,
2 Александар Лазаревић,	7 Миленко Глишић,
3 Богдан Петровић,	8 Петар Галогожа,
4 Бранко Добросављевић,	9 Малић Пеливановић,
5 Момчило Сокић,	10 Др. Војислав Јањић.

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

КАНДИДАТСКА ЛИСТА ПОТПИСАНА ОД ДЕСЕТ ПРЕДЛАГАЧА**Чланови:**

1 Мирко Ил. Урошевић,	6 Петар Стоисављевић,
2 Др. Српко Вукановић,	7 Душан Поповић,
3 Др. Војислав Јањић,	8 Симо Костић,
4 Војислав Ненадић,	9 Богдан Петровић,
5 Богдан Ерцеговац,	10 Јован Ненадовић.

Заменици:

1 Љубомир Јовановић,	6 Војислав Дошен,
2 Милинко Милутиновић,	7 Страхиња Борисављевић,
3 Михајло Ђуровић,	8 Радоје Јовичић,
4 Др. Стеван Бубић,	9 Павле Гајић,
5 Михајло Крстић,	10 Петар Галогожа.

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

ИМУНИТЕТНИ ОДБОР**ЗАЈЕДНИЧКА КАНДИДАТСКА ЛИСТА КЛУБА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ РАДИКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ, СКУПШТИНСКЕ
ВЕЋИНЕ И НАРОДНОГ СЕЉАЧКОГ КЛУБА****Чланови:**

1 Живко Шушић,	12 Сретен Кузељевић,
2 Карло Гајшек,	13 Зејнел-бег Ибрахим Страцимир,
3 Др. Цафер-бег Куленовић,	14 Иван Шакић,
4 Богољуб Кнежевић,	15 Милорад Веселиновић,
5 Милан Блажић,	16 Милан Лазаревић,
6 Славко Николић,	17 Ђиро Цујан,
7 Радослав Живковић,	18 Др. Мухамед Риђановић,
8 Цветко Јеличић,	19 Др. Гавро Санто,
9 Миладин Величковић,	20 Боривоје Антић,
10 Душан Р. Милошевић,	21 Зарије Јоксимовић.
11 Живко Даниловић,	

Заменици:

1 Симо Маријанац,	12 Мустафа Дургутовић,
2 Тодор Тонић,	13 Љубомир Ђокић,
3 Миљан Перовић,	14 Крста Чолаковић,
4 Велимир Курсулић,	15 Бећир Сејфуловић,
5 Радивоје Милошевић,	16 Милан Голубовић,
6 Урош Недељковић,	17 Александар Станковић,
7 Рудолф Певец,	18 Живко Николић,
8 Чедомир Сладојевић,	19 Шериф Воца Бешировић,
9 Малић Пеливановић,	20 Гојко Пејин,
10 Димитрије Бешировић,	21 Винко Белинић.
11 Живота Милановић,	

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

КАНДИДАТСКА ЛИСТА КЛУБА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ НАЦИОНАЛНЕ СТРАНКЕ

Чланови:

1 Др. Коста Поповић,	12 Секула Зечевић,
2 Стјепан Новаковић,	13 Драгољуб Ивановић,
3 Др. Мирко Дошен,	14 Душан Иванчевић,
4 Рудолф Плесковић,	15 Миливоје Исаковић,
5 Др. Људевит Ауер,	16 Животије Јевтић,
6 Коста Алексић,	17 Др. Василије Јовановић,
7 Милан Божић,	18 Јован Јовановић,
8 Др. Српко Вукановић,	19 Др. Иван Јуриша,
9 Ристо Грђић,	20 Др. Драган Краљевић,
10 Коста Димитријевић,	21 Шукрија Куртовић.
11 Јова Загсрац,	

Заменици:

1 Милован Никселић,	12 Анте Мastroвић,
2 Др. Живојин Поповић,	13 Радивоје Нановић,
3 Виктор Физир,	14 Јован Ненадовић,
4 Станко Хочевар,	15 Иван Прекоршек,
5 Августин Лукачић,	16 Манфред Паштровић,
6 Иван Мохорич,	17 Др. Коста Поповић,
7 Мустафа Мулалић,	18 Бранко Пауновић,
8 Милан Мравље,	19 Мухамед Прељубовић,
9 Илија Михаиловић,	20 Никола Соколовић,
10 Павао Матица,	21 Ибрахим Сарић.
11 Милинко Милутиновић,	

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

КАНДИДАТСКА ЛИСТА НЕЗАВИСНОГ КЛУБА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА

Чланови:

1 Борђе Петковић,	12 Велимир Јојић,
2 Радивоје Николић,	13 Војислав Лазић,
3 Милан Петковић,	14 Војислав Ненадић,
4 Лука Аврамовић,	15 Миливоје Перић,
5 Др. Јордан Аћимовић,	16 Живојин Рафаиловић,
6 Живојин Аранђеловић,	17 Миливоје Рафаиловић,
7 Страхиња Борисављевић,	18 Дако Макар,
8 Војислав Гаџиновић,	19 Растко Петковић,
9 Миленко Глишић,	20 Радивоје Николић,
10 Фран Зупанчич,	21 Тодор Михаиловић.
11 Радоје Јовичић,	

Заменици:

1 Др. Александар Мијовић,	12 Јоца Георгијевић,
2 Др. Милан Секулић,	13 Др. Милован Пинтеровић,
3 Велимир Јојић,	14 Бошко Зељковић,
4 Јован Здравковић,	15 Мита Димитријевић,
5 Секула Зечевић,	16 Стаменко Стошић,
6 Ристо Грђић,	17 Михајло Ђуровић,
7 Иван Јанжекович,	18 Љубомир Јовановић,
8 Др. Мирко Косић,	19 Коста Алексић,
9 Др. Војислав Дошен,	20 Павле Гајић,
10 Милован Лазаревић,	21 Др. Александар Буторка.
11 Милоје Марцикић,	

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

СПОРАЗУМНА КАНДИДАТСКА ЛИСТА НАРОДНОГ РАДНОГ КЛУБА И ЈУГОСЛОВЕНСКОГ РАДИКАЛНОГ КЛУБА

Чланови:

1 Шиме Кулишић,	6 Љубомир Јовановић,
2 Др. Александар Буторка,	7 Др. Војислав Дошен,
3 Др. Сулејман Хафизадић,	8 Карел Добершек,
4 Др. Милован Пинтеровић,	9 Мита Димитријевић,
5 Др. Јосип Режек,	10 Мијо Кајић,

Заменици:

1 Др. Лука Шошки,	6 Стаменко Стошић,
2 Др. Никола Шијак,	7 Милоје Марцикић,
3 Бошко Зељковић,	8 Иван Јанжекович,
4 Станко Ленарчич,	9 Др. Сулејман Хафизадић,
5 Др. Рико Фукс,	10 Винко Горњак.

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

КАНДИДАТСКА ЛИСТА ЈУГОСЛОВЕНСКОГ КЛУБА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА

Чланови:

1 Милан Курилић,	6 Димитрије Вујић,
2 Владимир Тишма,	7 Др. Јанко Баричевић,
3 Милан Вукићевић,	8 Никола Кабалин,
4 Милош Рашовић,	9 Милан Банић,
5 Др. Драгољуб Јевремовић,	10 Танасије Динић.

Заменици:

1 Танасије Динић,	6 Др. Драгољуб Јевремовић,
2 Милан Банић,	7 Милош Рашовић,
3 Никола Кабалин,	8 Милан Вукићевић,
4 Др. Јанко Баричевић,	9 Владимир Тишма,
5 Димитрије Вујић,	10 Милан Курилић.

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

КАНДИДАТСКА ЛИСТА ПОСЛАНИЧКОГ КЛУБА НАРОДНИ ПОКРЕТ

Чланови:

1 Бранко Добросављевић,	6 Петар Стоисављевић,
2 Александар Лазаревић,	7 Бранко Добросављевић,
3 Симо Будимир,	8 Никон Лазаревић,
4 Страхиња Борисављевић,	9 Миленко Глишић,
5 Радоје Јовичић,	10 Јакша Божић.

Заменици:

1 Др. Војислав Јањић,	6 Миленко Глишић,
2 Момчило Сокић,	7 Никон Лазаревић,
3 Бранко Добросављевић,	8 Страхиња Борисављевић:
4 Александар Лазаревић,	9 Петар Стоисављевић,
5 Јакша Божић,	10 Радоје Јовичић.

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

ОДБОР ЗА МОЛБЕ И ЖАЛБЕ

ЗАЈЕДНИЧКА КАНДИДАТСКА ЛИСТА КЛУБА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ РАДИКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ, СКУПШТИНСКЕ
ВЕЋИНЕ И НАРОДНОГ СЕЉАЧКОГ КЛУБА

Чланови:

1 Др. Фран Шемров,	12 Александар Дачић,
2 Петар Косовић,	13 Осман Муратбашић,
3 Чедомир Захарић,	14 Радивоје Милошевић,
4 Михајло Љешевић,	15 Садик Перимагић,
5 Брана Давинић,	16 Михајло Каламатијевић,
6 Никола Гавриловић,	17 Бранко Томић,
7 Зарије Јоксимовић,	18 Др. Милан Стијић,
8 Миљкан Арежина,	19 Алојзије Ђикић,
9 Борисав Живадиновић,	20 Абдулах Ибрахимпашић,
10 Хаџи Љуба Патрновић,	21 Спасоје Нићифоровић.
11 Светолик Станковић,	

Заменици:

1 Др. Фран Клар,	12 Десимир Јанковић,
2 Тихомир Васић,	13 Др. Милан Главинић,
3 Сретен Кузељевић,	14 Крста Чолаковић,
4 Данило Ђуровић,	15 Лука Мијушковић,
5 Урош Недељковић,	16 Александар Станковић,
6 Ђиро Цујан,	17 Гојко Пејин,
7 Зејнел-бег Ибрахим Страцимир,	18 Максим Тешић,
8 Мустафа Дургутовић,	19 Рагиб Чапљић,
9 Данило Радоичић,	20 Миленко Здравковић,
10 Обрен Савић,	21 Љубомир Ђокић.
11 Лазар Црљић,	

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

КАНДИДАТСКА ЛИСТА КЛУБА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ НАЦИОНАЛНЕ СТРАНКЕ

Чланови:

1 Милан Божић,	12 Ставра Трпковић,
2 Бранко Пауновић,	13 Рајко Турк,
3 Милинко Милутиновић,	14 Ибрахим Сарић,
4 Албин Коман,	15 Никола Соколовић,
5 Анте Ковач,	16 Мухамед Прељубовић,
6 Јосип Цветић,	17 Манфред Паштровић,
7 Станко Хочевар,	18 Рудолф Плескович,
8 Франьо Хорват,	19 Иван Прекоршек,
9 Др. Авдо Хасанбеговић,	20 Др. Живојин Поповић,
10 Виктор Физир,	21 Стјепан Новаковић.
11 Мирко Урошевић,	

Заменици:

1 Драгољуб Ивановић,	12 Мустафа Мулалић,
2 Коста Димитријевић,	13 Иван Мохорич,
3 Јован Јовановић,	14 Августин Лукачич,
4 Животије Јевтић,	15 Милован Лазаревић,
5 Милован Николић,	16 Шукрија Куртовић,
6 Јован Ненадовић,	17 Др. Драган Краљевић,
7 Радивоје Нановић,	18 Др. Иван Јуриша,
8 Анте Мастровић,	19 Др. Василије Јовановић,
9 Павао Матица,	20 Миливоје Исаковић,
10 Илија Михаиловић,	21 Душан Иванчевић.
11 Милан Мравље,	

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

КАНДИДАТСКА ЛИСТА НЕЗАВИСНОГ КЛУБА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА

Чланови:

1 Радоје Јовичић,	12 Миливоје Перић,
2 Др. Јордан Аћимовић,	13 Живојин Рафаиловић,
3 Милан Петковић,	14 Др. Милан Секулић,
4 Лука Аврамовић,	15 Миливоје Рафаиловић,
5 Др. Јордан Аћимовић,	16 Дако Макар,
6 Живојин Аранђеловић,	17 Растко Петковић,
7 Страхиња Борисављевић,	18 Ђорђе Петковић,
8 Фран Зупанчич,	19 Радивоје Николић,
9 Велимир Јојић,	20 Мустафа Мулалић,
10 Др. Александар Мијовић,	21 Анте Ковач.
11 Војислав Ненадић,	

Заменици:

1 Миленко Глишић,	12 Милоје Марцикић,
2 Тодор Михаиловић,	13 Јоца Георгијевић,
3 Војислав Лазић,	14 Др. Милован Пинтеровић,
4 Мирко Комненовић,	15 Бошко Зељковић,
5 Јован Здравковић,	16 Мита Димитријевић,
6 Секула Зечевић,	17 Стаменко Стошић,
7 Ристо Грђић,	18 Михајло Ђуровић,
8 Иван Јанжекович,	19 Љубомир Јовановић,
9 Др. Мирко Косић,	20 Коста Алексић,
10 Др. Војислав Дошен,	21 Павле Гајић.
11 Милован Лазаревић,	

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

СПОРАЗУМНА КАНДИДАТСКА ЛИСТА НАРОДНОГ РАДНОГ КЛУБА И ЈУГОСЛОВЕНСКОГ РАДИКАЛНОГ КЛУБА

Чланови:

1 Карло Добершек,	6 Др. Милован Пинтеровић,
2 Љубомир Јовановић,	7 Винко Горњак,
3 Милоје Марцикић,	8 Коста Алексић,
4 Никола Прека,	9 Др. Јосип Режек,
5 Михајло Ђуровић,	10 Др. Војислав Дошен.

Заменици:

1 Др. Рико Фукс,	6 Др. Мирко Косић,
2 Стаменко Стошић,	7 Иван Јанжекович,
3 Др. Шиме Кулишић,	8 Павле Гајић,
4 Мијо Гајић,	9 Станко Ленарчич,
5 Мита Димитријивић,	10 Др. Александар Буторка.

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

КАНДИДАТСКА ЛИСТА ЈУГОСЛОВЕНСКОГ КЛУБА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА

Чланови:

1 Др. Драгољуб Јевремовић,	6 Милан Курилић,
2 Димитрије Вујић,	7 Милан Вукићевић,
3 Др. Јанко Баричевић,	8 Милош Рашовић,
4 Танасије Динић,	9 Никола Кабалин,
5 Владимир Тишма,	10 Милан Банић.

Заменици:

1 Милан Банић,	6 Владимир Тишма,
2 Никола Кабалин,	7 Танасије Динић,
3 Милош Рашовић,	8 Др. Јанко Баричевић,
4 Милан Вукићевић,	9 Димитрије Вујић,
5 Милан Курилић,	10 Др. Драгољуб Јевремовић.

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

КАНДИДАТСКА ЛИСТА ПОСЛАНИЧКОГ КЛУБА НАРОДНИ ПОКРЕТ

Чланови:

- 1 Богдан Ерцеговац,
- 2 Јакша Божић,
- 3 Богдан Петровић,
- 4 Радоје Јовичић,
- 5 Петар Стоисављевић,

- 6 Бранко Добросављевић,
- 7 Момчило Сокић,
- 8 Александар Лазаревић,
- 9 Никон Лазаревић,
- 10 Миленко Глишић.

Заменици:

- 1 Момчило Сокић,
- 2 Др. Војислав Јањић,
- 3 Радоје Јовичић,
- 4 Петар Галогаж,
- 5 Јакша Божић,

- 6 Миленко Глишић,
- 7 Никон Лазаревић,
- 8 Бранко Добросављевић,
- 9 Петар Стоисављевић,
- 10) Богдан Петровић.

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

ФИНАНСИЈСКИ ОДБОР

ЗАЈЕДНИЧКА КАНДИДАТСКА ЛИСТА КЛУБА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ РАДИКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ, СКУПШТИНСКЕ
ВЕЋИНЕ И НАРОДНОГ СЕЉАЧКОГ КЛУБА

Чланови:

- 1 Милоје Рајаковић,
- 2 Др. Часлав Никитовић,
- 3 Исмет-бег Гавран Капетановић,
- 4 Ото Гавриловић,
- 5 Др. Милош Рашковић,
- 6 Ђура Микашиновић,
- 7 Др. Јуре Коце,
- 8 Влајко Казимировић,
- 9 Боривоје Ђурић,
- 10 Др. Стеван Крафт,
- 11 Бранко Тодоровић,
- 12 Живота Милановић,
- 13 Лука Костренић,
- 14 Душан Суботић,
- 15 Радосав Димић,
- 16 Михаило Бошковић,

- 17 Михаило Лукаревић,
- 18 Жарко Томашевић,
- 19 Сава Микић,
- 20 Иван Шакић,
- 21 Светолик Станковић,
- 22 Јован Брујић,
- 23 Миладин Величковић,
- 24 Војко Куртовић,
- 25 Десимир Јанковић,
- 26 Спасоје Нићифоровић,
- 27 Др. Богдан Ивековић,
- 28 Димитрије Бешировић,
- 29 Тодор Тонић,
- 30 Максим Тешић,
- 31 Александар Станковић.

Заменици:

- 1 Душан Петровић,
- 2 Цветко Јеличић,
- 3 Јован Кашанин,
- 4 Др. Цафер-бег Куленовић,
- 5 Михаило Стојадиновић,
- 6 Карло Гајшек,
- 7 Михаило Љешевић,
- 8 Димитрије Мирковић,
- 9 Славко Николић,
- 10 Др. Милан Главинић,
- 11 Аћим Поповић,
- 12 Душан Антонијевић,
- 13 Ђорђе Јевтић,
- 14 Др. Ђорђе Марковић,
- 15 Антон Видец,
- 16 Бранко Ратковић,

- 17 Михаило Каламатијевић,
- 18 Сретен Кузељевић,
- 19 Милан Лазаревић,
- 20 Вукашин Спасовић,
- 21 Милан Голубовић,
- 22 Милан Блажић,
- 23 Бранко Томић,
- 24 Душан Р. Милошевић,
- 25 Шериф Воца Бећировић,
- 26 Симо Марјанац,
- 27 Лазар Црљић,
- 28 Боривоје Антић,
- 29 Малић Пеливановић,
- 30 Сима Андоновић,
- 31 Др. Михајло Кашпер.

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

КАНДИДАТСКА ЛИСТА КЛУБА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ НАЦИОНАЛНЕ СТРАНКЕ

Чланови:

1 Илија Михаиловић,	17 Животије Јевтић,
2 Иван Мохорич,	18 Др. Василије Јовановић,
3 Шукрија Куртовић,	19 Јован Јовановић,
4 Фрањо Хорват,	20 Др. Иван Јуриша,
5 Секула Зечевић,	21 Др. Драган Краљевић,
6 Јосип Цветић,	22 Др. Коста Кумануди,
7 Ставра Трпковић,	23 Др. Драгутин Којић,
8 Коста Алексић,	24 Албин Коман,
9 Милан Божић,	25 Милован Лазаревић,
10 Др. Светислав Поповић,	26 Августин Лукачич,
11 Ристо Грђић,	27 Мустафа Мулалић,
12 Др. Мирко Дошен,	28 Милан Мравље,
13 Коста Димитријевић,	29 Милинко Милутиновић,
14 Драгољуб Ивановић,	30 Анте Мastroвић,
15 Душан Иванчевић,	31 Радивоје Николић.
16 Миливоје Исаковић,	

Заменици:

1 Павао Матица,	14 Др. Коста Поповић,
2 Иван Прекоршек,	15 Бранко Пауновић,
3 Никола Соколовић,	16 Игњат Стефановић,
4 Јаво Загорац,	17 Ибрахим Сарић,
5 Манфред Паштровић,	18 Рајко Турк,
6 Мухамед Прељубовић,	19 Др. Људевит Ауер,
7 Јован Ненадовић,	20 Мирко Урошевић,
9 Стјепан Новаковић,	21 Виктор Физир,
10 Др. Српко Вукановић,	22 Др. Авдо Хасанбеговић,
11 Велимир Поповић,	23 Станко Хочевар,
12 Др. Живојин Поповић,	24 Анте Ковач.
13 Рудолф Плескович,	

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

КАНДИДАТСКА ЛИСТА НЕЗАВИСНОГ КЛУБА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА

Чланови:

1 Миливоје Перић,	17 Растко Петковић,
2 Војислав Лазић,	18 Ђорђе Петковић,
3 Миленко Глишић,	19 Радивоје Николић,
4 Миливоје Рафаиловић,	20 Мустафа Мулалић,
5 Јован Здравковић,	21 Игњат Стефановић,
6 Војислав Гаџиновић,	22 Павле Гајић,
7 Милан Петковић,	23 Коста Алексић,
8 Лука Аврамовић,	24 Љубомир Јовановић,
9 Живојин Аранђеловић,	25 Михаило Ђуровић,
10 Страхинја Борисављевић,	26 Стаменко Стошић,
11 Др. Јордан Аћимовић,	27 Мита Димитријевић,
12 Велимир Јојић,	28 Бошко Зељковић,
13 Др. Александар Мијовић,	29 Милован Пинтеровић,
14 Живојин Рафаиловић,	30 Јоца Георгијевић,
15 Др. Милан Секулић,	31 Милоје Марцикић.
16 Дако Макар,	

Заменици:

1 Војислав Ненадић,	7 Иван Јанжекович,
2 Фран Зупанчич,	8 Ристо Грђић,
3 Миливоје Рафаиловић,	9 Секула Зечевић,
4 Милован Лазаревић,	10 Винко Горњак,
5 Др. Војислав Дошен,	11 Карел Добершек,
6 Др. Мирко Косић,	12 Антон Широла-Брнас,

- 13 Др. Коста Кумануди,
- 14 Др. Василије Јовановић,
- 15 Др. Светислав Поповић,
- 16 Никола Кабалин,
- 17 Др. Јанко Баричевић,
- 18 Милош Рашовић,
- 19 Никола Прека,
- 20 Милоје Сокић,
- 21 Момчило Сокић,
- 22 Танасије Динић,

- 23 Богдан Ерцеговац,
- 24 Богдан Петровић,
- 25 Коста Димитријевић,
- 26 Јеремија Протић,
- 27 Велимир Поповић,
- 28 Др. Живојин Поповић,
- 29 Миливоје Исаковић,
- 30 Богољуб Јевтић,
- 31 Др. Драгутин Којић.

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

СПОРАЗУМНА КАНДИДАТСКА ЛИСТА НАРОДНОГ РАДНОГ КЛУБА И ЈУГОСЛОВЕНСКОГ РАДИКАЛНОГ КЛУБА

Чланови:

- 1 Др. Мирко Косић,
- 2 Др. Иван Јанчич,
- 3 Мита Димитријевић,
- 4 Др. Војислав Дошен,
- 5 Никола Прека,

- 6 Љубомир Јовановић,
- 7 Др. Лука Шошки,
- 8 Иван Јанжекович,
- 9 Др. Сулејман Хафизадић,
- 10 Милоје Марцикић.

Заменици:

- 1 Др. Милован Пинтеровић,
- 2 Станко Ленарчич,
- 3 Михаило Ђуровић,
- 4 Др. Рико Фукс,
- 5 Винко Горњак,

- 6 Бошко Зељковић,
- 7 Др. Шиме Кулишић,
- 8 Карел Добершек,
- 9 Стаменко Стошић,
- 10 Др. Александар Буторка.

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

КАНДИДАТСКА ЛИСТА ЈУГОСЛОВЕНСКОГ КЛУБА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА

Чланови:

- 1 Никола Кабалин,
- 2 Милан Вукићевић,
- 3 Танасије Динић,
- 4 Милан Курилић,
- 5 Владимир Тишма,

- 6 Милан Банић,
- 7 Др. Јанко Баричевић,
- 8 Димитрије Вујић,
- 9 Др. Драгољуб Јевремовић,
- 10 Милош Рашовић.

Заменици:

- 1 Милош Рашовић,
- 2 Др. Драгољуб Јевремовић,
- 3 Димитрије Вујић,
- 4 Др. Јанко Баричевић,
- 5 Милан Банић,

- 6 Владимир Тишма,
- 7 Милан Курилић,
- 8 Танасије Динић,
- 9 Милан Вукићевић,
- 10 Никола Кабалин.

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

КАНДИДАТСКА ЛИСТА ПОСЛАНИЧКОГ КЛУБА НАРОДНИ ПОКРЕТ

Чланови:

- 1 Др. Војислав Јањић,
- 2 Богдан Петровић,
- 3 Радоје Јовичић,
- 4 Петар Стоисављевић,
- 5 Бранко Добросављевић,

- 6 Момчило Сокић,
- 7 Александар Лазаревић,
- 8 Никон Лазаревић,
- 9 Миленко Глишић,
- 10 Јакша Божић.

Заменици:

- 1 Милоје Сокић,
- 2 Богдан Ерцеговац,
- 3 Симо Будимир,
- 4 Петар Галогаж,
- 5 Јакша Божић,

- 6 Миленко Глишић,
- 7 Никон Лазаревић,
- 8 Александар Лазаревић,
- 9 Момчило Сокић,
- 10 Бранко Добросављевић.

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

КАНДИДАТСКА ЛИСТА ПОТПИСАНА ОД ДЕСЕТ ПРЕДЛАГАЧА**Чланови:**

- 1 Мирко Ил. Урошевић,
- 2 Јован Ненадовић,
- 3 Др. Српко Вукановић,
- 4 Богдан Ерцеговац,
- 5 Богдан Петровић,

- 6 Др. Војислав Јањић,
- 7 Војислав Ненадић,
- 8 Петар Стоисављевић,
- 9 Душан Поповић,
- 10 Симо Крстић,

Заменици:

- 1 Љубомир Јовановић,
- 2 Милинко Милутиновић,
- 3 Михаило Ђуровић,
- 4 Др. Стеван Бубић,
- 5 Михаило Крстић,

- 6 Др. Војислав Дошен,
- 7 Страхиња Борисављевић,
- 8 Радоје Јовичић,
- 9 Павле Гајић,
- 10 Петар Галогаж.

Предлагачи:

(Следују потписи 10 предлагача.)

Потпретседник Фрањо Маркић: Господо, пошто сте чули све кандидатске листе, прелазимо на гласање. Гласање је тајно листићима. Молим секретара г. Драгомира Стојадиновића да изврши прозивку г. г. народних посланика.

Секретар Драгомир Стојадиновић: Прозива народне посланике да гласају. (Настаје тајно гласање листићима).

(После гласања)

Потпретседник Фрањо Маркић: Господа контролори пребројали су листиће и израчунали колико су поједине листе добиле чланова у појединим одборима.

Пре него што саопштим резултат гласања дужан сам да дам следећу изјаву: наш посланички друг г. Миливоје Исаковић притужио се и мени лично овде а и са говорнице је рекао како се избор вршио неправилно јер је неки од другова гласао за другога. Ја сам ствар испитао и констатовао ово: наш посланички друг Чедомир Пејкић дошао је овде и био у сали. Међутим, он је у толикој мери био болестан да му је било немогуће приступити гласачким кутијама и да сам лично преда своје листиће. Дошао је овде помоћу два друга која су га довели у Скупштину, а наши коридори су сувише уски и три човека не могу да дођу паралелно идући до кутија за гласање. Ради тога је он замолио посланичког друга Тихомира Васића да за њега гласа. О томе је он обавестио и контролоре, а међу контролорима било је неколико другова и са једне и са друге стране. Контролори су дали одобрење, и на такав начин је извршено гласање. Према томе за време гласања није било никаквих некоректности и неправилности. Сматрао сам се позван да са овога места дам ово објашњење.

Изволите сада чути резултат гласања.

За листу *Верификационог одбора* гласало је свега 296 народних посланика и то:

За листу народног посланика г. др. Ђорђа Марковића 172;

За листу народног посланика г. др. Ивана Јурише 57;

За листу народног посланика г. Владимира Тишме 10;

За листу народног посланика г. Милана Петковића 19;

За листу народног посланика г. др. Јосипа Режека 27 и

За листу народног посланика г. Јакше Божића 11.

Према томе листа г. др. Ђорђа Марковића добила је 12 чланова; листа г. др. Ивана Јурише 4 члана; листа г. Владимира Тишме 1 члана; листа г. Милана Петковића 1 члана; листа г. др. Јосипа Режека 1 члана и листа г. Јакше Божића 1 члана.

Са листе г. др. Ђорђа Марковића, улазе као чланови у Одбор ова г. г. народни посланици: Др. Ђорђе Марковић, Марко Ружичић, Димитрије Мирковић, Стеван Симић, Бранко Томић, Новица Поповић, Рудолф Певец, Војко Куртовић, Тодор Живковић, Лазар Црљић, Станко Ђосић и Славко Николић.

Њихови су заменици ова г. г. народни посланици: Боривоје Антић, Тихомир Васић, Урош Недељковић, Душан Антонијевић, Малић Пеливановић, Милан Мијић, Антон Керсник, Сретен Кузелевић, Данило Радоичић, Данило Ђуровић, Василиј Костић и Велимир Аћимовић.

Са листе г. др. Ивана Јурише улазе као чланови у Одбор ова г. г. народни посланици: др. Иван Јуриша, Мирко Урошевић, Јован Ненадовић и Ристо Грђић.

Њихови су заменици ова г. г. народни посланици: др. Српко Вукановић, Коста Димитријевић, Августин Лукачич и Мухамед Прелубовић.

Са листе г. Владимира Тишме улазе као члан у Одбор народни посланик г. Владимир Тишма, а као његов заменик г. Милан Курилић.

Са листе г. Милана Петковића, улази као члан у Одбор народни посланик г. Милан Петковић, а као његов заменик г. Велимир Јојић.

Са листе г. др. Јосипа Режека улазе у Одбор као чланови народни посланици г. г. др. Јосип Режек и Стаменко Стошић, а као њихови заменици г. г. др. Војислав Дошен и Павле Гајић.

Са листе г. Јакше Божића улази као члан у Одбор народни посланик г. Јакша Божић, а као његов заменик г. Милоје Сокић.

За избор Административног одбора гласало је укупно 300 народних посланика, и то:

За листу народног посланика г. др. Мила Мишкулина 172;

За листу народног посланика г. Душана Иванчевића 58;

За листу народног посланика г. Милана Банића 9;

За листу народног посланика г. Јована Здравковића 18;

За листу народног посланика г. др. Луке Шошка 25;

За листу народног посланика г. Страхиње Борисављевића 15; и

За листу народног посланика г. Мирка Урошевића 2.

Празних листића било је 1.

Према томе листа г. др. Мила Мишкулина добила је 12 чланова; листа г. Душана Иванчевића 4 члана; листа г. Милана Банића 1 члана; листа г. Јована Здравковића 1 члана; листа г. др. Луке Шошка 2 члана; и листа г. Страхиње Борисављевића 1 члана.

Са листе г. др. Мила Мишкулина улазе као чланови у Одбор ова г. г. народни посланици: др. Миле Мишкилин, др. Љутица Димитријевић, Михаило Крстић, Светозар Тасић, Стеван Каћански, Хусеин Пумавић, др. Вук Вујасиновић, Живојин Димитријевић, Живко Поповић, Ђорђе Јевтић, Симо Марјанац и Буро Чејовић.

Њихови су заменици ова г. г. народни посланици: Милан Баџак, Урош Недељковић, Радомир Гајић, Душан Ст. Милошевић, Карло Гајшек, Крсто Предован, Никола Гавриловић, Чедомир Сладојевић, др. Јован Шајкаревић, Александар Дачић, Велимир Курсулић и Осман Муратбашић.

Са листе г. Душана Иванчевића, улазе као чланови у Одбор ова г. г. народни посланици: Душан Иванчевић, Миливоје Исаковић, Милан Мравље и Анте Ковач.

Њихови су заменици ова г. г. народни посланици: Коста Алексић, Рајко Турк, Ибрахим Сарих и Радивоје Нановић.

Са листе г. Милана Банића улази као члан у Одбор народни посланик г. Милан Банић, а као његов заменик г. др. Драгољуб Јевремовић.

Са листе г. Јована Здравковића улази као члан у Одбор народни посланик г. Јован Здравковић, а као његов заменик г. Радоје Јовичић.

Са листе г. др. Луке Шошка улазе у Одбор као чланови народни посланици г. г. др. Лука Шошка и Бошко Зељковић, а као њихови заменици г. г. Мијо Кајић и Љубомир Јовановић.

Са листе г. Страхиње Борисављевића улази као члан у Одбор народни посланик г. Страхиња Борисављевић, а као његов заменик г. Богдан Ерцеговац.

За избор Имуניתетног одбора гласало је укупно 297 народних посланика, и то:

За листу народног посланика г. Живка Шушића 174;

За листу народног посланика г. др. Косте Поповића 55;

За листу народног посланика г. Милана Курилића 10;

За листу народног посланика г. Ђорђа Петковића 19;

За листу народног посланика г. др. Шиме Кулишића 27; и

За листу народног посланика г. Бранка Добросављевића 12.

Према томе листа г. Живка Шушића добила је 12 чланова; листа г. др. Косте Поповића 4 члана; листа г. др. Милана Курилића 1 члана; листа г. Ђорђа Петковића 1 члана; листа г. др. Шиме Кулишића 2 члана и листа г. Бранка Добросављевића 1 члана.

Са листе г. Живка Шушића улазе као чланови у Одбор ова г. г. народни посланици: Живко Шушић, Карло Гајшек, др. Џафер-бег Куленовић, Богољуб Кнежевић, Милан Блажић, Славко Николић, Радосав Живковић, Цветко Јеличић, Миладин Величковић, Душан Р. Милошевић, Живко Даниловић и Сретен Кузељевић.

Њихови су заменици ова г. г. народни посланици: Симо Марјанац, Тодор Тонић, Милан Перовић, Велимир Курсулић, Радивоје Милошевић, Урош Недељковић, Рудолф Певец, Чедомир Сладојевић, Малић Пеливановић, Димитрије Бешировић, Живота Милановић и Мустафа Дургутовић.

Са листе г. др. Косте Поповића улазе као чланови у Одбор ова г. г. народни посланици: др. Коста Поповић, Стјепан Новаковић, др. Мирко Дошен и Рудолф Плескович.

Њихови су заменици ова г. г. народни посланици: Милован Николић, др. Живојин Поповић, Виктор Физир и Станко Хочевар.

Са листе г. Милана Курилића улази као члан у Одбор народни посланик г. Милан Курилић, а као његов заменик г. Танасије Динић.

Са листе г. Ђорђа Петковића улази као члан у Одбор народни посланик г. Ђорђе Петковић, а као његов заменик г. др. Александар Мијовић.

Са листе г. др. Шиме Кулишића улазе као чланови у Одбор народни посланици г. г. др. Шиме Кулишић и др. Александар Буторка, а као њихови заменици г. г. др. Лука Шошка и др. Никола Шијак.

Са листе г. Бранка Добросављевића улази као члан у Одбор народни посланик г. Бранко Добросављевић, а као његов заменик г. др. Војислав Јањић.

За избор Одбора за молбе и жалбе гласало је укупно 297 народних посланика и то:

За листу народног посланика г. др. Франа Шемрова 171;

За листу народног посланика г. Милана Божића 58;

За листу народног посланика г. др. Драгољуба Јевремовића 11;

За листу народног посланика г. Радоја Јовичића 19;

За листу народног посланика г. Карела Добершека 25; и

За листу народног посланика г. Богдана Ерцеговца 13.

Према томе листа г. др. Франа Шемрова добила је 12 чланова; листа г. Милана Божића 4 члана; листа г. др. Драгољуба Јевремовића 1 члана; листа г. Радоја Јовичића 1 члана; листа г. Карела Добершека 2 члана и листа г. Богдана Ерцеговца 1 члана.

Са листе г. др. Франа Шемрова улазе као чланови у Одбор ова г. г. народни посланици: др. Фран Шемров, Петар Косовић, Чедомир Захарић, Михаило Љешевић, Брана Давинић, Никола Гавриловић, Зарије Јоксимовић, Миљкан Арежина, Борисав Живадиновић, Хаџи-Љуба Патрногић, Светолик Станковић и Александар Дачић.

Њихови су заменици ова г. г. народни посланици: др. Франц Клар, Тихомир Васић, Сретен Кузељевић, Данило Буровић, Урош Недељковић, Ђиро Цујан, Зејнел-бег Ибрахим Страцимир, Мустафа Дургутовић, Данило Радоичић, Обрен Савић, Лазар Црљић и Десимир Јанковић.

Са листе г. Милана Божића улазе као чланови у Одбор ова г. г. народни посланици: Милан Божић, Бранко Пауновић, Милинко Милутиновић и Албин Коман.

Њихови су заменици ова г. г. народни посланици: Драгољуб Ивановић, Коста Димитријевић, Јован Јовановић и Животије Јевтић.

Са листе г. др. Драгољуба Јевремовића улази као очлан у Одбор народни посланик г. др. Драгољуб Јевремовић, а као његов заменик г. Милан Банић.

Са листе г. др. Радоја Јовичића улази у Одбор као члан народни посланик г. Радоје Јовичић, а као његов заменик г. Миленко Глишић.

Са листе г. Карела Добершека улазе као чланови у Одбор народни посланици г. г. Карела Добершек и Љубомир Јовановић, а као њихови заменици г. г. др. Рико Фукс и Стаменко Стошић.

Са листе г. Богдана Ерцеговца улази као члан у Одбор народни посланик г. Богдан Ерцеговац, а као његов заменик г. Момчило Сокић.

За избор Финансиског одбора гласало је укупно 299 народних посланика и то:

За листу народног посланика г. Миливоја Рајаковића 173;

За листу народног посланика г. Илије Михаиловића 56;

За листу народног посланика г. Николе Кабалина 12;

За листу народног посланика г. Миливоја Перића 19;

За листу народног посланика г. др. Мирка Косића 25;

За листу народног посланика г. др. Војислава Јањића 12; и

За листу народног посланика г. Мирка Урошевића 2.

Према томе листа г. Милоја Рајаковића добила је 18 чланова; листа г. Илије Михаиловића

6 чланова; листа г. Николе Кабалина 1 члана; листа г. Миливоја Перића 2 члана; листа г. др. Мирка Косића 3 члана и листа г. др. Војислава Јањића 1 члана.

Са листе г. Милоја Рајаковића улазе као чланови у Одбор ова г. г. народни посланици: Милоје Рајаковић, др. Часлав Никитовић, Исмет-бег Гавран Капетановић, Ото Гавриловић, др. Милош Рашковић, Ђура Микашиновић, др. Јуре Коце, Влајко Казимировић, Боривоје Ђурић, др. Стеван Крафт, Бранко Тодоровић, Живота Милановић, Лука Костренчић, Душан Суботић, Радосав Димић, Михаило Бошковић, Михаило Лукарчевић и Жарко Томашевић.

Њихови су заменици ова г. г. народни посланици: Душан Перовић, Цветко Јеличић, Јован Кашанин, др. Цафер-бег Куленовић, Михаило Стојадиновић, Карло Гајшек, Михаило Љешевић, Димитрије Мирковић, Славко Николић, др. Милан Главинић, Аћим Поповић, Душан Антонијевић, Ђорђе Јевтић, др. Ђорђе Марковић, Антон Видец, Бранко Ратковић, Михаило Каламатијевић и Сретен Кузељевић.

Са листе г. Илије Михаиловића улазе као чланови у Одбор народни посланици: г. г. Илија Михаиловић, Иван Мохорич, Шукрија Куртовић, Франьо Хорват, Секула Зечевић и Јосип Цветић.

Њихови су заменици ова г. г. народни посланици: Павао Матица, Иван Прекоршек, Никола Соколовић, Јово Загорац, Манфред Паштровић и Мухамед Прељубовић.

Са листе г. Николе Кабалина улази као члан у Одбор народни посланик г. Никола Кабалин, а као његов заменик г. Милош Рашовић.

Са листе г. Миливоја Перића улазе као чланови у Одбор народни посланици: г. г. Миливоје Перић и Војислав Лазић, а као њихови заменици г. г. Војислав Ненадић и Фран Зупанчич.

Са листе г. др. Мирка Косића улазе као чланови у Одбор народни посланици: г. г. др. Мирко Косић, др. Иван Јанчич и Мита Димитријевић, а као њихови заменици г. г. др. Милован Пинтеровић, Станко Ленарчич и Михаило Буровић.

Са листе г. др. Војислава Јањића улази у Одбор као члан народни посланик г. др. Војислав Јањић, а као његов заменик г. Миливоје Сокић.

Молим сву господу чланове поменутих одбора да се одмах иза закључене седнице конституишу.

Тиме смо, господо народни посланици, завршили рад данашње седнице. Са вашим пристанком закључујем данашњу седницу и предлажем као дневни ред за идућу седницу: Утврђивање дневног реда. Прима ли Народна скупштина предложени дневни ред? (Прима!) Објављујем да је предложени дневни ред примљен.

Идућа седница заказаће се писменим путем. Данашњу седницу закључујем.

Седница је закључена у 13,15 часова.

ПРИЛОЗИ

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

Николе Преке, народног посланика, на Министра трговине и индустрије о фабрици алуминиума у Лозовцу код Шибеника

ГОСПОДИНЕ МИНИСТРЕ,

Када је пред пар година јављено, да ће се у нашој земљи градити творница алуминија, сваки се грађанин развеселио, јер је очекивао да ће се подићи нова и јака индустрија и к тому такова, која може послужити за одбрану народа и државе.

Почетком августа о. г. била је свечано отворена творница алумија у Лозовцу код Шибеника. Тој свечаности присуствовали су г. Претседник Владе, Ви, и г. Министар шума и руда. Том приликом учињене су са стране надлежних фактора такове изјаве, да се је морало мислити да се ради о великом дјелу трајне вриједности, које ће означити ново доба у нашој индустрији и земаљској одбрани.

Није међутим прошло нити двадесетак дана а разне су новине донијеле вијест, да је ова творница зауставила рад, јер да нема електричне енергије будућ нема довољно воде.

Ако су ове вијести тачне морамо се доиста забринуту, јер то значи да је подузети рад погрешно проведен, а поготово да се је погрешно изабрало мјесто изградње творнице. Ако нема довољно воде и енергије, то се учинила велика погрјешка при бирању мјеста градње. То се пак морало све прије предвидјети, па је нужно да се истражи ко је крив овим пропустима и овој штети која је настала. Мислим да наша јавност има право да тражи у овом погледу разјашњења са Ваше стране.

У концесији, која је дана друштву Фабрика алуминија а. д. Београд, изричито је речено да се под појмом индустрија алуминија мора сматрати израда овога почамши од домаћег боксита. Према тому требало је да се у првом реду изгради творница алуминијске глинице и да се онда ова прерађује у чисти алуминиј. Ова творница алуминијске глинице, која је битни саставни дио творнице алуминија, није се ни почела градити, а камо да је већ саграђена премда је рок у концесији означен давно прошао. Није израђена дакле битна састојина ове творнице, пак је потребито да се знаде зашто то није учињено, да ли ће се то градити и када ће се градити, који су разлози да то није учињено и ко је тому крив, да није ово израђено. Јавност и у овом погледу тражи с Ваше стране стварна разјашњења.

Мјесто да се изгради творница алумијске глинице, како је у концесији одређено, фабрика алуминија у Лозовцу купује готову глиницу и то од једне творнице, коју је основао рођени Талијан, а који је постао њемачки поданик тек у Свјетском рату када је Италија ушла у рат против Њемачке. Јасно је да индустрија, која је намијењена одбрани народа и државе, не може зависити по иностраним поданицима, јер земаљска одбрана мора бити искључиво у рукама нашег народа.

Творница алуминијске глинице мора да се гради, јер тако гласи концесија, а то захтјевају и

интереси земаљске одбране. Сматрам потребитим, да свратим Вашу позорност да се при одређивању мјеста градње ове творнице не почини иста погрјешка као код избора мјеста за изградњу творнице алуминија. Пошто би се то могло догодити, дужност ми је свратити Вашу позорност на чињеницу, да нису тачни наводи који се често чују, да се у близини фабрике алуминија у Шибенику налазе наводно велики лејаји боксита. Далмација има боксита, али су ти лејаји расути и релативно малени. Неки су скоро већ исцрпљени, а други не могу да пруже сировину за дуги низ година. Према тому била би погрјешка градити творницу алуминијске глинице у Шибенику, гдје нема довољно струје нити за садашњу творницу алуминија.

У непосредној близини Мостара констатирани су веома велике количине боксита и то врло добре врсте. Већ пар година почели су тамо да се отварају разни лејаји и сада је тамо упућен рад на више мјеста, те се експлоатишу веће количине, дапаче је данас тамо већа продукција него у Далмацији. По мнијењу стручњака у околици Мостара налази се толике количине боксита, да творница алуминијске глинице може бити осигурана за стотине година. Према тому би творница алуминијске глинице морала бити свакако грађена у Мостару, који је сада неоспорно центар наше бокситне индустрије.

Обзиром на све то, молим Вас, Господине Министре, да би сте ми изволили одговорити на слиједећа питања:

1) Да ли Вам је познато, да су разне новине задњих дана јавиле да је фабрика алуминија у Лозовцу код Шибеника обуставила рад?

2) Да ли је вијест тачна?

3) Ако је тачна, који су узроци тому?

4) Зашто није претходно предвиђено од надлежних фактора, да се ово не догоди и ко је крив тим пропустима?

5) Зашто фабрика алуминија није саграђена у Мостару?

6) Зашто до сада није израђена творница алуминијске глинице, премда је рок изградње прошао?

7) Да ли ће се и када градити творница алуминијске глинице?

8) Ако се буде градила творница алуминијске глинице, да ли ће се она градити у Мостару?

За ову интерпелацију тражим хитност и предност пред осталима, очекујући да добијем усмени одговор на једној од првих наредних сједница Народне скупштине.

20 октобра 1937 године
Београд

Никола Прека, с. р.
народни посланик

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

Милана А. Божића, народног посланика, на Министра унутрашњих послова о хапшењу националистичке омладине у Сарајеву, као и о забрани поворке и бакљаде на рођендан Његовог Величанства Краља Петра II.

ГОСПОДИНУ
ПРЕТСЕДНИКУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
БЕОГРАД

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,

На 2 септембра о. г. почела је сарајевска полиција да хапси националистичку омладину града Сарајева. Хајка је била нечувена и трајала је неколико дана.

За то вријеме сва културно-просвјетна, хумана, витешка и национална удружења споразумно са претседником Градске општине савјетовали су се и вијећали, како ће и ове године град Сарајево најсвечаније прославити рођендан Његовог Величанства Краља Петра II као најрадоснији дан нашега града.

Коначно закључак је донесен једнодушно и једногласно, а сарајевска штампа обавијестила је грађане о овом закључку свих сарајевских друштава као и о поворци и бакљади, која би се одржала увече на сам дан рођендана Његовог Величанства Краља Петра II.

Међутим, већ послвије два дана иза донешеног закључка, претседништво градске општине обавјештава сва сарајевска удружења да се поворка и бакљада на рођендан Његовог Величанства Краља Петра II неће одржати.

Ми смо тек сутрадан сазнали да је власт забранила и поворку и бакљаду. Никакви протести нијесу помогли. Разумљиво је, да је патриотско грађанство било до врхунца револтирано овом забраном од стране државне власти и није могло ни на који начин да објасни, шта је државну власт руководило, да се забрани поворка и бакљада на овај велики и радостан дан нашега народа.

Оваквим поступком државна власт извршила је двоструки злочин према слободним грађанима: неправно и протууставно одузела је слободу четрнаесторици омладинаца без икаквог непосредног повода, и друго, лишила права све остале грађане града Сарајева, да на уобичајен и достојанствен начин прославе рођендан свога Витешког Краља. Овакав случај није забиљежен у аналима ни једнога града ни кугли земаљској.

Овове злочину не може бити никаква оправдања, јер док се у неким крајевима наше земље некажњено унижавају и газе највећи народни идеали и народне светиње на штету нације и државе као и њенога ауторитета и док се извјесни људи на бјелим коњима проглашују за суверене на очиглед државне власти, дотле се у Сарајеву забрањује поворка и бакљада коју су уприличили сви грађани без разлике на вјеру и политичко увјерење, да би до краја манифестовали своју љубав и оданост своје младоме Краљу.

Износим поименично омладинце који су неправно протууставно хапшени од 2 до 7 септембра о. г. и који су поред неправног лишења слободе још осуђени по пет дана затвора: Кречо Мехмед, Бајчетић Душан, Зиројевић Милан, Ајдуковић Никола, Хрисафовић Урош, Козомара Благоје, Нинковић Никола, Јеремић Јово, Брежанчић Драгољуб, Рековић Милош, Дамјановић Раде, Вуковић Славко, Кнежевић Александар, Кршић Петар, Кречко Сафет и Стојановић Остоја.

На основу гореизложенога питам Господина Министра унутрашњих дјела: 1) Да ли су гореименовани похапшени са његовим знањем и сагласјем и ако јесу, чиме оправдава ову грубу повреду позитивних закона?

2) Ако ово није учињено са његовим пристанком, онда га питам које мјере мисли предузети према потчињеним му органима?

3) Пошто ово неправно и протууставно одузимање слободе грађанима без икаквог непосредног повода ствара злу крв код свих поштених грађана ове земље, то питам Господина Министра: коме ћемо се моћи убудуће жалити за овакве злочине, које врши његова потчињена власт? и

4) Коначно, нека ми Господин Министар одговори, да ли се смије на досада уобичајени начин прослављати највећи народни празник — Рођендан Његовог Величанства Краља — и ако смије, чиме он оправдава поступак државних власти у Сарајеву, које су поворку и бакљаду забраниле и шта мисли предузети против криваца?

За ову интерпелацију молим хитност.

у Сарајеву, октобра 1937 године.

Милан Божић, с. р.
народни посланик

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

Милана А. Божића, народног посланика, на Министра унутрашњих послова о поступању политичких власти према сељацима из околине Сарајева на дан 4 марта 1936 године у Сарајеву.

ГОСПОДИНУ
ПРЕТСЕДНИКУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
БЕОГРАД

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,

На основу § 72 Закона о пословном реду у Народној скупштини част ми је поднијети поновно

ову интерпелацију с молбом да надлежни Господин Министар унутрашњих дјела изволи дати свој одговор на исту у једној од наредних сједница у Народној скупштини.

Још 8 октобра 1936 године поднио сам Народној скупштини интерпелацију по горњем питању, на које до данас нијесам добио никакав одговор. Ради тога је обнављам у овој новој сесији.

На дан 4 марта 1936 године домаћини из сеоских општина Пала, Илиће и Кошева дошли су пред Банску управу, да би по својој делегацији поднијели претставку Кр. Банској управи против смјењивања претсједника општине са Пала, Илиће и Кошева.

Смјењивање ових претсједника народ је схватио као неправду и посљедицу ненадлежних утицаја личних и партизанских котерија, које су моментално биле политички толико јаке, да су закулисним путем толико снажно дјеловале на државне власти, да донесу незаконита ријешења. На ова закона и неправде, по схватању народа, хтјели су ови људи да се барем пожале Банској управи. Стога су дошли најугледнији домаћини, готово све стари људи, да се преко једне своје депутације пожале г. Бану и да му изложе мишљење народа о смјењивању тројице претсједника њихових општина. У ту сврху искупило се пред Бановином око 400 домаћина. Сви домаћини били су свечано обучени и дошли су чак и без штапова које обично сељаци са собом носе. Млађим људима било је изричито забрањено да тога дана буду у Сарајеву. Све је то чињено у циљу, да се не би дало повода ни најмањем инциденту. Отприлике око 12 сати, када је један од њихових делегата, Г. Симо Беговић, прота са Пала, хтјео да наступи у Банску управу, полиција је, без икаквог повода, навалила на ове голоруке домаћине и почела их немилице тући пендрецима. Не само да су ове мирне сељаке гонили полицајци пјешаци, него и коњаници. Ударали су их и крварили без поштеде, не обазирајући се ни на оне изнемогле и најстарије, и ако се кроз цјело то вријеме нико од сељака није одупирао нити у супрот стављао.

Цјело Сарајево згражало се је над овим поступком државних власти. Чак и неки претставници страних држава нису се могли савладати а да отворено не изразе своје негодовање. Било је дозвољено да неко наиђе у сеоском одјелу, па да буде премлаћен. Тако је страдало доста сељака из других општина, који су својим редовним послом дошли у град.

Рањени су и испребријани слиједићи: Кусмук Ђорђе, стар 50 год., Опхођаш Хусо, стар 60 год., Арнаут Милан, стар 53 год., Савић Крсто, стар 33 год., Вуковић Миле, стар 32 год., Вуковић Саво, стар 48 год., Кусмук Саво, стар 34 год., Буја Рајко, стар 45 год., Савић Спасоје, стар 31 год., Куреш Крсто, стар 39 год., Илић Драго, стар 30 год., Гранзов Митар, стар 68 год., Старчевић Никола, стар 31 год., Зликовац Јово, стар 45 год., Ђосо Ђорђе, стар 65 год., Лопатић Тома, стар 34 год., Фуртула Ристо, стар 58 год., Ђирић Трифко, стар 37 год., Јаковљевић Саво, стар 33 год., Јовановић Илија, стар 33 год., Шибоња Данило, стар 37 год., Петровић Јово, стар 32 год., Јовановић Остоја, стар 43 год., Лазаревић Милош, стар 38 год., Пандуровић Ђорђе, стар 43 год., Фуртула Перо, стар 48 год., Парађин Стеван, стар 40 год., Опхођач Пашан, стар 62 год., Јаковљевић Јово, стар 58 год., Четковић Васо, стар 55 год., Марић Ристо, стар 40 год., Југовић Спасоје, стар 33 год., Лучић Душан, стар 35 год., Лазаревић Ристо, стар 68 год., Ко-

мандант Богдан, стар 45 год., Павић Сава, стар 48 год., Јаковљевић Жарко, стар 43 год., Самарџија Лазар, стар 36 год., Симић Неђо, стар 45 год., Ковачевић Миле, стар 58 год., Ковачевић Илија, стар 28 год., Симовић Милан, стар 29 год., Шкоба Гавро, стар 43 год., Симовић Данило, стар 58 год., Јанковић Лука, стар 41 год., Јанковић Остоја, стар 58 год., Лучић Богдан, стар 27 год., Рагуз Иван, стар 43 год., Петровић Илија, стар 45 год., Пандуровић Манојло, стар 48 год., Кубура Васо, стар 65 год., Кубура Живко, стар 43 год., Петровић Миле, стар 31 год., Лацкан Михаило, стар 62 год., Лацкан Илија, стар 58 год., Станар Милан, стар 58 год., Фуртула Неџо, стар 70 год., Лучић Видак, стар 58 год., Ђосић Милан, стар 40 год., Чечар Марко, стар 34 год., Манојло Тошић, стар 70 год., напукла му лијева куљчана кост, у Државној болници метнут му је тврд завој, Митар Филиповић, стар 55 год. повређена му је десна горња вилица, Алекса Стошић, стар 60 год. контузована му леђа, Перо Шкрка, стар 65 год., коњ му згњечио десну ногу, а преко леђа изударан пендрек, Јово Штака, стар 60 год. изударан по ребрима, Мирко Пинђо, стар 28 год. изударан по цијелом тијелу, Милан Бањац, стар 45 год. хотелијер са Илиће, изударан по леђима, Ристо Човић изударан по цијелом тијелу, Мићо Лубура, стар 28 год. рањен сабљом по лицу и посјечена му три прста десне руке, Тане Филиповић, стар 65 год. контузован, Коста Урта, стар 58 год. контузован, Јово Тошић, стар 44 год. контузован, Јанко Бојовић, стар 65 год. ударен у главу, десни лакат, десна рука сва натечена, Спасоје Млађан, стар 45 год., бивши претсједник општине Рајловачке, рањен изнад десног уха.

Сутра по овоме крвавом догађају г. др. Антон Корошец, Министар унутрашњих дјела, изјавио је у Народној скупштини: „да је било само једно ухо огребено”.

Ова беспримјерна навала државних органа на највиђеније домаћине Среза сарајевског до срца је увриједила ове родољубиве сељаке. Посматрачи су гледали како стари сеоски домаћини окрвављени и постиђени плачу над оним што су доживјели у својој рођеној и слободној држави. Без икакве своје кривице, на начин дозвољен у цијелом културном свијету, они су хтели само видно да покажу своје негодовање против насиља у питању њихове општине и тако су брутално одбијени у одбрани својих најосновнијих права, да за то не могу наћи оправдања ни у једном изговору државне власти. Зар да они, који су по арадским казаметима, затворима и рововима патили и борили се за слободу и своју националну државу, буду овако осрамоћени, малтретирани и испребријани од органа своје рођене државе, у часу када су са пуно поштовања према својим државним властима молили да их само саслушају. Сарајевски сељаци видјели су и упамтили овакво стање само 1914 г., када су аустријске власти с познатим шуцкорима слично злостављале Србе — сељаке у Сарајеву; те слике излазиле су свима пред очи, кад су видјели како их данас у њиховој националној држави, са истом жестином и мржњом пребијају полицајци шуцкорског менталитета.

На основу горе изложенога, питам Господина Министра унутрашњих дјела:

1) На основу чијег је он реферата у Народној скупштини од 5 марта 1936 г. у своме експозеу изјавио, да је само једно ухо било огребено?

2) Да ми Господин Министар унутрашњих дјела одговори, по чијем су наређењу ови мирни сељаци масакрирани?

3) Шта мисли Господин Министар унутрашњих дјела предузети и чиме ће казнити наредбодавце овога тешког злочина?

За ову интерпелацију молим хитност.

У Сарајеву

20 октобра 1937 год.

Милан Божић, с. р.
народни посланик

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

Милана А. Божића, народног посланика, на Министра унутрашњих послова и на Министра социјалне политике и народног здравља о прогањању страних елемената из читаве наше земље.

ГОСПОДИНУ
ПРЕТСЕДНИКУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
БЕОГРАД

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,

На основу § 72 Закона о пословном реду у Народној скупштини, част ми је поднијети ову интерпелацију с молбом, да надлежна Господа Министри: унутрашњих дјела и социјалне политике и народног здравља изволе дати свој одговор на исту у једној од наредних седница Народне скупштине.

У вези раније моје двије интерпелације, из 1934 и 1935 године, о прогону странаца из наше земље, подносим и ову трећу интерпелацију с молбом, да се по њој најхитније поступи, да би се избегло разним реперкусијама које иду на штету државног престижа.

Као што сам у раније двије моје интерпелације нагласио, организујући Народну одбрану и Просвјету у појединим градовима бивше Босне и Херцеговине, долазио сам у најприснији контакт с народом, где сам на лицу мјеста осјетио права расположења народних маса.

Ради задовољења националног морала и правде, морали би повести рачуна о једном питању, које је већ дуго времена камен спотицања наше унутрашње равнотеже.

У вријеме наше највеће славе, одмах последије Ослобођења, ми смо заборавили на сваки осветнички обрачун са претставницима црно-жуте хидре. Опијени славом и побједом нисмо ни запазили да су остаци једне злочиначке власти заостали на нашем народном огњишту. Ни данас нам овај елеменат стране крви не би сметао, да се није у небројено случајева огријешио о гостопримство, које је уживао, и о наш хљеб који је незасито пљачкао. Од ослобођења до данас, овај елеменат претставник зла и неваљалства, он је био носилац многих ружних афера, које су униживале наш образ и које су имале често као резултат страховите материјалне штете по нашу државу. У свим корумптивним аферама овај елеменат стране крви носи првенство, а у последње вријеме, посебно, прекршајима девизних прописа.

Као што горе рекох, концем 1918 године ми смо се ослободили политички и национално, али се нијесмо ослободили наших досељених унутрашњих непријатеља, који су нашим јавашлуком, као и личним интересом и пропуштањем извјесног дјела

наше госпде политичара у Београду, остали и даље у земљи, госпде, који су свјесно својим наопаким радом довели до данашњег мутног и тешког стања и читав наш народни и државни организам. За све недаће које су од ослобођења до данас задесиле наш народ, било на политичком, било на економском пољу, одговорна су ова господа, јер наш народ није успио, баш ради те госпде, да узме у своје руке читаво наше народно господарство, које му припада.

Наслеђујући методе рада туђе и мрске Аустро-Угарске монархије, ми смо последије ослобођења пустили да нас ови црно-жути елементи, и сви могући странци, пљачкају као какву колонију. Не само да су и даље остали у државној служби, него су у разним приватним предузећима имали своје директоре и остале чиновнике, па чак и раднике свих категорија. Зато ми данас у нашој земљи имамо око 500.000 самих страних радника, осим разних врста чиновника у државним надлештвима и приватним предузећима, док наша сиротиња гладује у својој властитој земљи.

Мене би предалеко одвело, када би ја детаљно износио сва могућа надлештва и предузећа у којима су готово сами странци. Довољно је да напоменем, почам од наше шумске индустрије, па прелазећи на рударство, ми Југословени немамо готово ни једног самосталног предузећа.

Колико су ови странци и њихови несолидни капитали учинили штете народу и држави, ја сам неколико пута у Народној скупштини износио.

Ови носиоци идеје ревизионизма, основане на убијању наше народне слободе и на убијању сваке самосталне привреде и народног господарства и коначно на убијању оствареног сна цијеле херојске историје, морају онамо одакле су и дошли. Ти су типови махом остаци црно-жуте лешине из нама непријатељских земаља, то су елементи туђег духа и крви, па ми ни једног часа више не смијемо имати ма каквог обзира према њима. Овај елеменат, захваљујући нашем јавашлуку, као и пропусти извјесног дијела наше високе госпде у Београду, није већ давно отпремљен преко наших граница.

Ради задовољења националног морала и правде, мора се повести рачуна о овом питању, које је још од ослобођења камен спотицања наше унутрашње равнотеже.

Ми смо сви данас потпуно свјесни, да је било доста патње и понижења, доста се је трпело да нам душманин сише крв, да нас гази и искоришћује и да благи оно што је нама најсветије. Наш народ мора бити потпуно свјестан, да он мора бити

господар свога добра и своје државе. И из тих разлога морају се одлучно и радикално провести темељне реформе, ако хоћемо да прилике у држави потпуно консолидујемо.

Захтјев, да се изврши прогон странаца из наше земље, диктује народна воља и народна сигурност, а и један превасходно важан разлог: док су се странци угњездили на положајима добрим и завидним дотле наши млади људи остају без могућности за ма какав положај. У једном тренутку овакво стање могло би нашу честиту омладину довести у најстрашније искушење, од чега нека нас сам Бог сачува. Национални морал захтјева од нас да се ово зло већ једанпут излијечи, како би предупредили нежељену акцију неодговорне улице и масе. Национални морал аподиктички захтјева, да наше настојање у унутрашњој политици треба упутити тако, да се систематски подижу у првом реду они елементи на које се држава у најкритичним часовима поуздано може ослонити. А то сигурно нису људи, које је црно-жута хидра нама у наслеђе оставила.

На основу свега изложеног молим, да ми Господин Министар унутрашњих дјела одговори на слиједеће:

1) Да ли је Краљевска влада вољна да учини све што је потребно, да се донесе Закон о прогону свих страних елемената имајући у виду расположење народних маса;

2) Да ли је Краљевска влада приправна да одмах уклони све стране раднике и намештенике из државне и приватне службе у интересу јавног морала и највиших народних и социјалних разлога;

3) Да се сви они мађарски и аустриски поданици, који бораве у нашој земљи, нарочито у важнијим центрима: Београду, Загребу, Сарајеву, Новом Саду, Суботици итд. као директори разних предузећа, заступници страних фирми и њихови стални или привремени трговачки агенти, што прије уклоне из наше државе;

4) Да се гранична зона, нарочито према Мађарској, озбиљним и систематским радом још боље осигура и појача национално сигурним живљем и да се што прије изврши колонизација граничног појаса у Барањи, на државном имању Беље, све до Лендаве, јер на том дијелу постоји велики број канала кроз које се провлаче разни мрачни типови и све остало што ремети ред и сигурност у нашој земљи.

Молим надлежну Господу Министре, да ми у Скупштини одговоре, да ли је Краљевска влада спремна да овим виталним интересима нашега народа удовољи:

За ову интерпелацију молим хитност.

21 октобра 1937 године

У Сарајеву

Милан А. Божић, с. р.
народни посланик

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

Милана Божића, народног посланика, на Министра пољопривреде о дефинитивном решењу добровољачког питања.

ГОСПОДИНУ

ПРЕТСЈЕДНИКУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

БЕОГРАД

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЈЕДНИЧЕ,

На основу § 72 Закона о пословном реду у Народној скупштини, част ми је поднијети моју интерпелацију с молбом, да господин Министар пољопривреде и вода изволи дати свој одговор на исту у једној од наредних сједница Народне скупштине.

Већ пуних 5 година потежем у Народној скупштини питање које је већ дуги низ година актуелно, а које је у последње вријеме постало критично. Ријеч је о обавезама наше државе и нације према фалангама најзаслужнијих наших бораца за слободу, ријеч је о обавезама државе и нације према ратним добровољцима. Те обавезе нијесу свакидашње, јер су најкрвавије стечене. Треба имати у виду, да је на заслугама ратника и добровољаца основано оно, што је за све нас најсветије: наша слобода и наше народно и државно јединство. Зато се и величина земље може најбоље процјенити по части и поштовању, које она гаји према својим синовима, прегаоцима, који су у судбоносним моментима излагали животе, као и животе својих породица за част и славу Отаџбине. Код нас, нажалост, изгледа, да се на ове најзаслужније синове нације не гледа кроз призму признања и заслуга, као што се то гледа у осталим

културним земљама. Ја морам са жалошћу констатовати истину, да су најбољи синови наше нације у исто вријеме и њена најнесрећнија пасторчад.

О величини добровољачког подвига за наше национално ослобођење могле би се читаве књиге написати, али ја у овоме тренутку хоћу да се осврнем на страховиту неправду, која је њима учињена, а коју нико неће да исправља. Читава наша нација зна шта су добровољци дали својом крвљу нашој земљи. За те њихове велике заслуге, поред наређења са Највишег мјеста, одређена им је и од стране Краљевске владе земља за обрађивање и тако је дошло до тога, да се већ скоро двадесет година чека на ријешење добровољачког питања подјелом погодног земљишта. Постојала су обећања код свију прошлих влада, да ће се ово питање у најкраћем времену скинути са дневног реда, што, на нашу срамоту, ни до данас није учињено. Међутим, извјесни знаци дају ми право да тврдим, да се намјерно иде за ометањем правилног ријешења овога болног питања. У Министарству пољопривреде и вода већ дуги низ година стварају се разни пројекти и уредбе, доносе се разна ријешења, па и таква у којима се појединачно додељује земља добровољцима чак са ознаком и наступа, али никако да се приведе у дјело.

Разне сметње које се праве са прозирним циљем, да се избјегне једино исправно ријешење овога питања, изазивају најдубљи револт, не само код добровољаца, него читаве нације у тренутку

када треба да код нас високо стоји култ жртве за Отаџбину, да би се и наша будућа покољења могла васпитавати у духу наших свијетлих традиција. Данас је ситуација таква, да је од преке потребе да се од стране државе и нације дадне пуно признање овим заслужним људима, да би се бар донекле искупило најсветије обећање према синовима Отаџбине, на чије услуге може наша земља увјек рачунати.

И општи и национални морал захтјева да се већ једанпут скине са дневног реда ово болно питање. Ради тога треба да се одмах исправе сви административни недостатци и да Министар пољопривреде и вода већ једанпут донесе коначну одлуку, на који начин треба ово питање да се скине са дневног реда.

На основу изложеног питам Господина Министра пољопривреде и вода:

1) Шта је учинила Краљевска влада за ратнике и добровољце, за оне који остадоше живи, а шта за удовице и сирочад оних који погибоше у увјерењу да ће се неко побринути за њихове родитеље, за њихове удовице и за њихову дјецу?

2) Питам Господина Министра зашто се — када земљишта има довољно — не изврши подје-

ла читавог комплекса и тиме подмире сви добровољци, чије молбе стигну до дана када се земља почне дјелити, па не само то, него да се резервише земљиште за оне добровољце, који ће истом тражити земљу, а који то углавном нису учинили ради тога што нијесу добили или замјенили увјерења, јер нису они криви што државна власт још до данас није стигла да им свима изда увјерење о њиховом добровољачком својству.

3) Коначно, ако Господин Министар пољопривреде сматра да се ово питање не може ријешити са надјељивањем земље добровољцима, онда нека га ријешити на који било достојан начин, који не би унижавао ове заслужне ратнике, али да то ријешити у најкраћем року.

Сматрајући, Господине Министре, да је ријешење добровољачког питања — питање части и обавезе државе и нације према овим најзаслужнијим људима, молим Вас да ми на предња питања одговорите у Народној скупштини.

За ову интерпелацију молим хитност.

У Сарајеву

18 октобра 1937 године

Милан Божић, с. р.
народни посланик

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

Милана А. Божића, народног посланика, на Министра војске и морнарице, у којој тражи да се обавезе државе и нације према ратним добровољцима већ једанпут испуне.

ГОСПОДИНУ
ПРЕТСЕДНИКУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
БЕОГРАД

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЈЕДНИЧЕ,

На основу чл. 72 Закона о Пословном реду у Народној скупштини, част ми је поднијети слиједу интерпелацију с молбом, да Господин Министар војске и морнарице изволи дати свој одговор на исту у једној од наредних сједница у Народној скупштини.

Још 10 новембра 1933 год. поднио сам интерпелацију Народној скупштини на Господина Министра војске и морнарице о дефинитивном ријешењу добровољачког питања. На ту моју интерпелацију Господин Министар војске и морнарице својим актом бр. 25600/33 од 29 јануара 1934 год. извјестио ме је преко Претсједника Народне скупштине, да ће на моју интерпелацију одговорити када буде стављена на дневни ред. Чекао сам неколико мјесеци, али до одговора Господина Министра у Народној скупштини није дошло. Починјале су нове сесије Народне скупштине, владе су падале, а нове долазиле, па сам и ја почетком сваке нове сесије обнављао моју интерпелацију. Све је било узалуд иако је свака влада давала свечано обећање да ће посланичке интерпелације износити свакога четвртка за вријеме заседања Народне скупштине.

Југославија је још једина земља на свијету у којој ни до данас није ријешено питање наших ратних добровољаца. Не само да су многе и разне земље још давно ријешиле питање ратних добро-

вољаца, него они и данас, у миру, играју важну улогу у вођењу и напретку својих земаља.

Треба констатовати да је југословенски добровољачки покрет у Свјетском рату до краја постигао свој циљ. Појава добровољаца у најтеже дане нашег троименог народа манифестује један јуначки подвиг коме нема равна у свијетској историји.

Мене би предалеко одвело, када би ја и у крупним потезима хтио обиљежити величину и значај добровољачког подвига за наше ослобођење и уједињење, али се може мирне душе рећи, да су они били последња карика на оном огромном ланцу, чија је прва карика ударена на Косову Пољу.

Долазак добровољаца на Солунски фронт имао је више значења: морално, политичко, војничко и историјско. Морално значење добровољачког покрета било је од пресудног значаја, јер је у проређену српску војску надошао нов и свјеж елемент из свих крајева свијета, који је у себи носио историјску мисију свих прошлих генерација нашега народа.

Политички значај састојао се је у необоривом документу наших државника и свих оних који су радили на великом дјелу ослобођења и уједињења, да су Јужни словени из Аустро-Угарске монархије прегли свом снагом да се ослободе испод аустријског јарма и да се уједине под скиптром народне династије Карађорђевића.

Војнички значај манифестован је у импозантном броју ратника-добровољаца, који су похрлили из свих крајева свијета, да би властитим жртвама почели зидати темеље своје будуће отаџбине.

Историја ће несумњиво забиљежити крупним словима добровољачки покрет, који се је појавио у

најмучнијим и најсудбоноснијим данима, које је Србија преживљавала, а с њом и читав народ словенског Југа, који је био лишен права и стављен изван закона. Тада је на Солунском фронту почела огњена спрема, којој је био јасно постављен циљ: или побједити, или сви до једнога изгинути. Одлучна битка водила се је искључиво за национално ослобођење и уједињење Јужних Словена. Овај талас непобједивих добровољачких легија причаће вјековима да су југословенски добровољци у овим тмурним и црним данима јасно манифестовали, не само своју високу свијест, него огромну љубав и крајње пожртвовање и спремност да сви као један гину за једину мисао. Из овога свега, Господине Министре, проистиче само једно питање: да ли су наши ратни добровољци заслужили да се овако маћехински поступа према њима, после 20 година нашег ослобођења и уједињења?! Они су гинули са тврдом вјером и последњим осмехом на уснама саварећи о својој будућој, бескрајно праведној отаџбини, вјерујући да ће та њихова будућа срећна отаџбина водити рачуна барем о њиховој дјечи, која са пуним правом требају да су права дјеца и синови своје земље и нације у чије темеље њихови очеви и браћа узидаше своје животе.

Национални морал аподиктички захтева да се ово болно питање, које до неба вапије, већ једанпут скине с дневног реда.

Зато је потребно, Господине Министре, да се на првом мјесту исправе сви административни недостатци и да се упрости техничко овјеравање увјерења, а нарочито је потребно да се фиксира рок до кога морају бити провјерена сва добровољачка увјерења, а исто тако и ријешене све молбе и жалбе. Јер овако, како се је до данас радило, могу сви добровољци изумријети прије него што добију добровољачка увјерења. А то, ја тврдо вјерујем, није ничија намјера — и ако ми је добро познато

колико је до сада било неправди, немарности и непажње према овим заслужним синовима нације.

Са извјесне стране може се рећи да постоје велике тешкоће око дефинитивног ријешења добровољачког питања, јер има 60.000 молби, а добровољаца је било свега око 35.000. За то, Господине Министре, нису криви добровољци, јер се овај вишак, ако је заиста вишак, сам јавља. То су они типови данашњице, који у мутноме лове. Добровољци би желели да се за такове одреде драконске казне ради покушаја обмане. Јер, коме би било у интересу, него самим добровољцима, да се њихови редови прочисте.

Ради тога и чиним извјесне сугестије у интересу праведног ријешења овога питања и молим Господина Министра да ми одговори, да ли је вољан:

1) Да допуном Закона о добровољцима одреди рок до кога морају бити провјерена сва добровољачка увјерења и ријешене све добровољачке молбе и жалбе ма у којој институцији;

2) Да одреди, да се неборцима прогласе само они добровољци, који су уз такову оgradu ступили у добровољце, а сви остали да су борци;

3) Да се у добровољачки отсјек и у интерминистеријални комитет делегира неколико добровољаца, које одреди главни Одбор Савеза ратних добровољаца;

4) Да се свима добровољцима из Добруце, без обзира којим су путем дошли у Солун или се вратили у Отаџбину, призна добровољачко својство;

5) Да се администрација провјеравања и издавања добровољачких увјерења упрости и убрза.

За ову интерпелацију молим хитност.

20 октобра 1937 године

У Сарајеву

Милан Божић, с. р.
народни посланик

INTERPELACIJA

narodnega poslanca Rajka Turka in tovarišev na Ministra notranjih zadev radi postopanja g. dr. Hacina Lovra, upravnika policije v Ljubljani.

GOSPOD MINISTER!

Po določbah našega kazenskega postopnika je dominus litis vedno in povsod državni tožilec, kadar gre za dejanja, ki jih je treba preganjati po službeni dolžnosti. Drž. tožilstvo mora v smislu § 39/6 k. p. „skrbeti v vsem času postopanja, da se vsaka nepravilnost odstrani in da se prepreči zavlačevanje postopanja“.

V smislu § 116 k. p. sme odrediti policijska oblast pripor osumljenca le tedaj, kadar bi bilo odlaganje pripora nevarno in samo v to svrhu, da se privede osumljenca k pristojnemu preiskovalnemu sodniku oz. srezkemu sodišču, v čegar območju, je storjeno kaznjivo dejanje. Samo v teh izrednih primerih sme odrediti policijska oblast pripor samostojno, torej brez predloga upravičenega drž. tožilca oz. preiskovalnega sodnika. Seveda mora biti priprti osumljenec zaslišan v 24 urah, v nadaljnjih 24 urah pa ali izpuščen ali pa izročen pristojnemu sodišču, če sploh obstoja zakonita osnova, da se ga obdrži še nadalje v pritvoru.

Citiram nadalje čl. 5 ustave, glasom katere je osebna svoboda zajamčena in je protizakoniti odvzem svobode kaznjiv, dalje deločno § 391 k. z., glasom katere se kaznuje z zaporom do 3 mesecev oni državni uslužbenec, ki vzame komu protipravno prostost ali ga zadrži v zaporu preko zakonito dopustne dobe. Dodam še določbo čl. 183 ustave, ki pravi, da jamčita država in dotični državni uslužbenec solidarno za škodo, ki jo povzroči državni uslužbenec ne samo z nezakonitim, marveč tudi z zgolj nepravilnim izvrševanjem službe.

Policijska oblast nima zakonite pravice zadrževati preiskavo in osumljence v svojih rokah dotlej, da to preiskavo zaključi. Osnovni princip našega zakona je ta, da vrši preiskavo v vseh primerih, ki spadajo pod udar kazenskega zakona, le sodišče! Vse druge oblasti, zlasti policija, vrše pri tem le posle, ki so neposredno po izvršenem zločinu neobhodno potrebni, da se zavaruje oseba osumljenca in prepreči uničenje dokazov, pozneje pa le še posle, za katere jih naprosi preiskovalno sodišče. Vsako obširnejše poseganje v preiskave o dejanjih, ki spadajo pred

redna sodišča, je policijskim oblastem po zakonu prepovedana in jim zlasti ni dovoljeno zadrževati v priporu osumljencev dotlej, da policijske oblasti same zaključijo z svoje strani uvedene preiskave. To se protivi določbi § 129:1 k. p., ki nalaga vsem oblastem dolžnost, da morajo gledati, da traja pripor oz. preiskovalni zapor kolikor mogoče kratko dobo. To pa tudi ne bi imelo nobenega smisla z ozirom na določbo § 93 k. p., ki izrečno pravi, da policijske oblasti ne smejo zasliševati pod nobenim pogojem formalno (po predpisih, ki veljajo za sodno zasliševanje) niti prič, niti izvedencev. Po policiji napravljeni zapisniki se smejo uporabljati v sodni preiskavi kot dokazilo le tedaj, če je preiskovalni sodnik preizkusil njih popolnost in pravilnost ter jih odobril. V nasprotnem primeru se taki zapisniki pri glavni razpravi niti citirati ne smejo.

To je pač jasen dokaz, da policijske oblasti nimajo pravice odlagati izročitve obdolžencev pristojnemu preiskovalnemu sodišču in zavlačevati s tem združeni policijski pritvor, dokler preiskava po mnenju policijskega oblastva ni zaključena. Policijska preiskava ne more in ne sme ustvarjati krivcev, katerim bi bila krivda 100% dokazana in bi bili izročeni sodišču le še v to stvrho, da izreče nad njimi svojo sodbo. Policijska preiskava ima delo le z osumljenci, pri katerih so neposredno po izvršitvi dejanja zavarovalni ukrepi neobhodno potrebni, katere pa mora policija tudi v najslabšem primeru izročiti pristojnemu sodišču tekom 48 ur, da potem to sodišče vodi preiskavo, da to sodišče odloči, ali naj se vloži obtožnica ali ne in da slednjič to sodišče razsodi, ali je osumljenec kriv ali ne. Vsako poseganje v ta zakonito predpisani način kazenske preiskave in kazenskega postopanja krši že cit. določbe ustave in kazenskega zakona oz. kazenskega postopnika.

Po tem uvodu moram ugotoviti, da se je pojavila pri Upravi ljubljanske policije, odkar ji načeljuje g. dr. Hacin Lovro, praksa, ki ni združljiva z navedenimi predpisi naših zakonov. Evo nekaj slučajev.

I

V zvezi z znanim dogodkom pri Prihovi je bilo aretiranih več nacionalnih ljudi ter so se nahajali aretiranci od 9. 6. 1937 dalje v zaporih ljubljanske policije, kjer je vodil vso preiskavo upravnik dr. Hacin osebno. Dne 14-VI-1937 se je zglasilo pri njem več ljubljanskih odvetnikov n. pr. dr. Žirovnik Janko, predsednik Advokatske komore, dr. Cepuder Josip, dr. Lulik Ivo, dr. Puc Boris itd. ter mu med drugim priobčili, da je že potekel za policijski pritvor predpisani zakoniti rok in da naj osumljence ali izpusti na svobodo ali pa izroči rednemu sodišču. Upravnik dr. Hacin je navzočim odvetnikom odgovoril, da ostanejo vsi osumljenci v policijskem zaporu, dokler ne bo našla policija še ca 5 osumljencev, dokler ne bo policija zaključila preiskave in predložila sodišču akt in osumljence šele potem, ko bo ta preiskava zaključena. Izjavil je, da se predpisov naših zakonov ne more uporabljati vedno striktno, ker gre za izreden primer, ki ga je treba na zahtevo „javnosti“ obravnavati z vso natančnostjo.

Upravnik dr. Hacin je s tem briskiral pozitivne predpise obstoječih zakonov ter se postavil na stališče, da mora on sam zaključiti preiskavo in da osumljence ne bo izročil sodišču, dokler preiskave ne bo zaključil on, čeprav pristojajo take pravice edino rednemu sodišču in nikomur drugemu.

II

V smislu 91/3 k. p. morajo obravnavati preiskovalne oblasti anonimne ovadbe z skrajno obreznostjo. Če anonimne ovadbe ne vsebujejo nobenih takih konkretnih okolnosti, radi katerih se jih more smatrati za verjetne, se jih sploh ne sme vzeti v poštev. Če pa vsebujejo take konkretne okolnosti, potem mora preiskujoča oblast prvenstveno preizkusiti dotične okolnosti in sicer — kot pravi zakon tiho in kolikor mogoče oprezno, da se ne kratita po nepotrebem čast in ugled ovajenih oseb.

Očividno dne 11-IX-1937 je prejela Uprava policije v Ljubljani zaupno obvestilo od osebe, katere identitete ni mogla ugotoviti, da nameravata Višnjevec Ivan, zasebni uradnik v Ljubljani in Bordon Rado, akademik v Ljubljani, izvršiti napad na notranjega ministra dr. Korošca, da je Višnjevec o tej nameri pripovedoval Černaču Antonu, ta pa nekemu drugemu. Isti dan je poslala Uprava policije do Černača svojega agenta Jeranče Avgusta ter je Černač odločno zanikal, da bi mu bil Višnjevec kedaj kaj pripovedoval o nameravanem atentatu oz. da bi on o tem pravil komurkoli. Kljub temu sta bila Višnjevec in Bordon 11-IX-1937 aretirana. Takojšnja lišna preiskava je ostala popolnoma negativna in ni producirala nobenega obremenilnega materiala v smeri atentata. Dne 12-IX-1937 je bil aretiran še Černač, ki je tudi pri tej priliki decidirano izjavil, da mu o kakem snovanju atentata na Vas, gospod minister, ni znanega ničesar. S tem je odpadel vsak povod za nadaljno postopanje proti osumljencem, ki bi bili morali biti takoj izpuščeni na svobodo. Uprava policije jih je držala v zaporu še naprej. Dne 23-IX-1937 je interveniral pri upravniku dr. Hacinu odvetnik dr. Marjan Zajc in opozoril g. upravnika, da je že davno potekel zakonito predpisani rok policijskega pritvora. G. upravnik je odgovoril, da policija osumljencev ne bo izročila sodišču dokler ne dobi v roke še nekoga Justa Godniča, ki naj bi baje tudi nekaj vedel o zadevi. G. upravnik je torej tudi pri tej priliki izjavil, da se ne čuti vezanega na določbe veljavnih zakonov glede trajanja predhodnega, zgolj provizoričnega policijskega pritvora.

Šele 2-X-1937 je izročil g. upravnik navedene tri osumljence okrožnemu sodišču v Ljubljani, povdarjam, čeprav še dotlej policija ni našla omenjenega Justa Godniča. Ker pa je upravnik policije poslal istočasno prijavo Drž. sodišču za zaščito države v Beogradu, so morali ostati osumljenci v preiskovalnem zaporu še do 13-X-1937. Ta dan jih je okrožno sodišče izpustilo, ker je drž. tožilec Drž. sodišča za zaščito države odgovoril, „da se nije našlo osnova za krivično gonjenje Višnjevca Ivana i drugova zbog bilo kojeg krivičnog dela nadležnosti Drž. suda za zaščito države“.

Polnih 31 dni in 20 ur so torej sedeli omenjeni g. g. Višnjevec, Bordon in Černač v zaporu brez vsake zakonite podlage in proti izrečnim predpisom veljavnih zakonov. Radi te zadeve je bila 16-X-1937 vložena kazenska ovadba proti upravniku policije dr. Hacinu ter se bo moral g. upravnik zagovarjati pred rednim sodiščem radi delikta po § 391 k. z. Poleg tega bo vložena proti njemu in državi sindikatna tožba v smislu čl. 18/3 veljavne ustave!

III

Prišlo pa je do nove afere. Dne 24-IX-1937 je izdala uprava Pohoda novo številko tega lista, ki je bila pravilno predložena Sreškemu načelstvu v Kam-

niku radi cenzure. Številka je bila zaplenjena. Ker pa je policija ugotovila, da je bila kljub temu razširjena in prišla v roke javnosti, se je začela policijska preiskava, ki jo je vodila in jo vodi Uprava policije v Ljubljani. Dne 6-X-1937 je začela Uprava policije v aretacijami in je bilo sukcesivno aretiranih piši in beri šestnajst oseb. Aretiran ni bil samo Kokolj Franjo, ki je kot odgovorni urednik priznal svoje dejanje in prevzel na sebe vse zakonite posledice, ki jih sankcionira naš zakon o tisku in za katere je pristojno po tem zakonu le redno sodišče, aretiran je bil med drugimi n. pr. tudi dr. Dular Milan, ravnatelj Ljubljanskega Velesesjma in konzul Kraljevine Belgije, kateremu je izvršila policija po izrečnem naročilu g. upravnika dr. Hacinu — to je priznal g. upravnik sam — preiskavo celo v njegovi konzularni pisarni. Del aretirancev je bil po nekaj dneh izpuščen, šest osumljencev pa se nahaja še vedno v zaporih. Ne gre za imena teh osumljencev, marveč za prakso, ki jo je pokazal g. upravnik dr. Hacin tudi pri tej priliki. Ko mu je odvetnik dr. Cepuder Josip dne 16-X-1937 v telefonskem razgovoru predložil, da so zakoniti roki že davno prekoračeni in da bi bil moral že davno osumljence ali izpustiti ali pa izročiti sodišču, je g. upravnik odgovoril „Javnost zahteva razčiščenje, dokler zadeve ne razčistim, spisov in osumljencev ne bom izročil sodišču.“ Ni čuda, da mu je dr. Cepuder odgovoril, da postopa protizakonito in krši obstoječe zakone. Tudi v tem primeru slede kazenske ovadbe proti g. upravniku dr. Hacinu ter bo moralo tudi v tem primeru redno sodišče obravnavati način postopanja g. upravnika dr. Hacinu.

To so nekateri primeri iz prakse, ki se je udomačila na Upravi ljubljanske policije in ki jo zastopa

njen upravnik dr. Hacin. Ko je bil dne 14-X-1937 v osebnem razgovoru od odvetnika dr. Cepudra opozorjen, da je taka praksa nevzdržna, je g. upravnik izjavil, da pozna zakone, da pa si pusti zakonite roke v resnejših primerih podaljšati. Na vprašanje, kdo mu more roke, ki jih določa zakon, podaljšati in na opozorilo, da bi se moglo to zgoditi le potom novega zakona, je g. upravnik molčal. Vidi se pa iz tega njegova popolna samovolja. Če pozna zakone, potem jih vedoma krši. Če jih pa ne pozna in si vsled tega domišlja, da ga predpisi zakona ne vežejo, potem ne spada na tako odgovorno mesto. Ni mi treba opozarjati, da bo morala nositi v smislu čl. 18³ ter § 78 uradniškega zakona materijalne posledice za tako postopanje g. upravnika dr. Hacinu država!

Vprašam Vas vsled tega, gospod minister, ali so Vam ti slučajji znani in kaj nameravate ukreniti, da preprečite, g. dr. Hacinu Lovru kot upravniku policije v Ljubljani nadaljevanje takega postopanja, ki znači gaženje obstoječih zakonov ter povzroča ogromno škode prizadetim in materijelno odgovornost države.

Če Vam pa navedeni slučajji niso znani, ali hočete uvesti takoj najstrožjo preiskavo in ukreniti vse potrebno, da se taki slučajji ne bodo več ponavljali.

Sprejmite, velečenjeni gospod Minister, tudi pri tej priliki izraze mojega odličnega spoštovanja.

Narodni poslanici:

Rajko Turk, l. r.; Milan Mravlje, l. r.; Stanko Hočvar, l. r.; Makar Dako, l. r.; Rudolf Pleskovič, l. r.; Dr. Ivan Jančič, l. r.; Ivan Prekorssek, l. r.; Augustin Lukačič, l. r.; Dr. Riko Fuks, l. r

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

Рајка Турка и другова, народних посланика, на Министра просвете о спровођењу једне праведне персоналне политике у просветном ресору.

ГОСПОДИНЕ МИНИСТРЕ,

Мало пре последње Владине реконструкције, то јест пре Вашег доласка на положај Министра просвете, Ваш је претходник, бивши Министар просвете и садашњи Министар грађевина, г. Добривоје Стошовић, у више махова обеснажио нова постављења професора и учитеља.

Код ових постављења имао би сваки, који прати рад наше просветне политике много шта да приговори. Ја ћу да се осврнем само у колико ова постављења додирују учитељице из Дравске бановине. Више пута било је са меродавне стране обећано, да ће се спроводити у просветној политици строга и скроз правична, објективна и увиђавна персонална политика, па чак и мени лично било је казано, да ће код свентуалних постављења доћи на ред оне учитељице, које су највише довршиле своје школовање у 1933 год. па напред редом до последњих апсолвенткиња из задњих година и да од тога неће бити одступања уопште!

Постављења учитељица од прошлог септембра показују баш обратну слику: било је одступања од тих уистини правичних принципа и то још како. Могао бих да допринесем потребне доказе са именима, а сматрајући да то није потребно, поготово и

због тога пошто Ви, господине Министре, за овај рад и не одговарате, али навешћу само чињеницу да пису биле постављене три апсолвенткиње љубљанског учитељишта и седам апсолвенткиња мариборског учитељишта и то све, које су свршиле своје школовање већ у 1933 години, а истовремено су и махом све соколске раднице, а на другој страни добиле су намештење апсолвенткиње годишта 1934, 1935 па чак и апсолвенткиње из прошле 1936 године.

Сигуран сам и у то, да нико не би имао ма шта да се противи када би се десио случај, да се је одустало од горе обухваћених принципа — тада кад би био по среди важан социјалан моменат, а не како се је догодило и како се догађа, да су добиле постављење апсолвенткиње из 1935 па чак и из 1936 године баш оне које припадају имућним породицама, а на другој страни за оне ранијих годишта, више је него иоторно, да су стварно из најсиромашнијих слојева.

Пошто сматрам, да је крајње време, да се томе стане на крај и сматрајући врло крупним само ово питање, слободан сам, да Вас, господине Министре, замолим, да будете љубазни па ми јавно одговорите у једној од наредних седница Народне скупштине по овоме:

1) Шта мислите, господине Министре, о персоналној политици просветног министарства, која се је водила до недавна, и да ли је сматрате оваквом, која би се требала продужити?

2) Шта сматрате, Господине Министре, за потребно да покренете у Вашем ресору, да се оснажи нова истинита строго правична и објективна персонална политика?

3) На који ћете начин, Господине Министре, поправити велику кривицу за оне, које су биле код последњих постављења изостављене и ако за службе већ по своје изваншколскоме раду а нарочито као Соколице а уједно врло сиромашне, а на њихово место су биле убачене млађе и имућне колегинице?

4) Да ли ћете, господине Министре, барем код првог наредног постављења учитељица употребити те уважити цитиране и објективне горње принципе?

Изволите примити, Господине Министре, и овом приликом уверење о нашем посебном поштовању.

20 октобра 1937 год.

Београд.

Народни посланици:

Рајко Турк, с. р., Станко Хочевар, с. р. Августин Лукачич, с. р.

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

Др. Српка Вукановића, народног посланика, на Министра пољопривреде и вода о грађењу Унског насипа и канала у Босанско-дубочкој равни код села Драксенића.

ГОСПОДИНЕ МИНИСТРЕ,

Да ли Вам је познато да у тако званој Дубичкој равни код села Драксенића скоро без изузетка сваке године Уна и горске воде плаве велики комплекс земљишта у површини од преко 6000 хектара добре и плодне земље?

Ове године из велике суме од 1 милијарде динара, која је одређена за јавне радове, одобрено је свега 150.000 динара за зидање канала и насипа. За цео објект је израђен план и предрачунска сума износи за све радове око 4 $\frac{1}{2}$ милиона динара. Кад се узме у обзир да је одобрено ове године свега 150.000 динара, онда значи да ће се потребни објекти моћи подићи са оваквим кредитом за ништа мање него 30 година.

Колико је огромна штета коју вода сваке године учини нека се види из ових података. Као што сам навео, изграђивањем потребних објеката за заштиту од воде, добило би се око 6000 хектара првокласне земље за обраду. Кад би та земља

била посејана само житом у осредње родној години, дала би око 720 вагона пшенице, што претставља по данашњој вредности суму од 13.000.000 динара.

Из овога се види јасно колико је бедна сума која је votiрана Дубичком срезу за заштиту бедних тежака, који сваке године у јесен, а некад и преко целог лета, гледају како им пропада уложени новац за семе, труд и зној, који они кроз целу годину улажу, јер му то вода све по својој ћуди кад наиђу елементарне непогоде однесе и упропасти.

Због тога тражим да ми господин Министар одговори, је ли намеран да тај кредит повећа да се што пре саграде одбранбени насипи и тиме спасе велики број задруга и домаћина, чије земље леже под водом по некад кроз 2/3 године.

Београд, 1 октобра 1937 године

Др. Српка Вукановић, с. р.
народни посланик

INTERPELACIJA

narodnega poslanca Inž. Fran Zupančiča in tovarišev na ministrskega predsednika v zadevi korakov, ki jih je poduzela Kr. vlada da se zavaruje popolna ravnopravnost slovenskega jezika.

GOSPOD MINISTERSKI PREDSEDNIK!

V ljubljanskem časopisu »Slovenija« z dne 21. maja 1937 je bil objavljen članek:

Državni svet v. Belgradu o slovenskem uradnem jeziku.

Znano je, da so za časa prejšnjih režimov začeli splošno dostavljati davčni uradi v Sloveniji plačilne naloge in tudi druge stvari v srbsko-hrvaškem jeziku in da se je pričelo izrivanje slovenskega uradnega jezika v Sloveniji v splošnem.

Neki davčni obvezanec v Ljubljani je večkrat odklonil sprejem srbsko-hrvaškega davčnega plačilnega naloga, nakar mu je bil dostavljen s policijsko asistenco. Zoper vse to je vložil pritožbo na finančno

ravnateljstvo v Ljubljani, ki pa pritožbi ni ugodilo, češ da mu finančno ministarstvo pošilja tiskovine v srbsko-hrvaškem jeziku in jih mora za to uporabljati, posebno če ne dobi zadosti slovenskih tiskovin. Davčni zavezanec se je pritožil nato še na finančno ministarstvo, ki je pritožbo spet odbilo, češ da je bil pritožniku srbsko-hrvaški davčni plačilni nalog namesto slovenskega dostavljen zato, ker je slučajno manjkalo tiskovin v slovenskem jeziku in da je to le izjemen primer, kar dokazuje tudi okolnost, da se njihče drugi ni pritožil zaradi tega. Policijski stražnik pa da je bil navzoč pri dostavitvi le kot prič.

Nato je davčni zavezanec vložil pri državnem svetu, v Belgradu tožbo zoper finančno ministarstvo. V tej tožbi je tožnik navajal, da se je pritožil na

finančno ministrstvo, ker je finančno ravnateljstvo v Ljubljani odbilo njegovo pritožbo ozirom predlog 1. da se mu naj dostavljajo vsi davčni plačilni nalogi vedno v slovenskem jeziku; 2. da naj ukrene, da se izdajajo samo slovenski plačilni nalogi v Sloveniji in da se njemu dostavi vnovič zadevni plačilni nalog v slovenskem jeziku; 3. zavrnilo njegov protest zoper to, da mu je davčni službenik dostavljal s policijsko asistenco srbsko-hrvaški plačilni nalog ter da ga je policijski stražnik celo prijemal per dejal: „Torej Vi ne sprejmete odloka v državnem jeziku! To Vam bo še škodovalo!“ Davčni zavezanec je omenjal v tožbi nadalje, da je v pritožbi na finančno ministrstvo zahteval, da finančno ministrstvo odlok finančnega ravnateljstva v Ljubljani izpremeni ter odloči: 1. da se mu mora izdati in dostaviti dotični davčni plačilni nalog v slovenskem jeziku. 2. da se odredi, da se dostavljajo njemu in tudi sploh vsem prebivalcem v Sloveniji vsi odloki rešitve, dopisi itd. v slovenskem jeziku. Tožnik je še posebej dvignil tožbo tudi zoper to, ker mu je finančno ministrstvo izdalo na njegovo pritožbo v slovenskem jeziku rešitev v srbsko-hrvaškem jeziku, s čimer so bile spet prizadete njegove državljanske pravice, ko je bila rešitev namenjena za Slovenijo, je bila vloga slovenska in je bil tako vnovič slovenski jezik zapostavljen! V tožbi je tožnik pobijal tudi postopanje pri finančnem ministrstvu zato, ker je to brez vsake podlage v spisih ugotovilo, da je bil izdan srbsko-hrvaški plačilni nalog zaradi tega, ker je slučajno zmanjkalo slovenskih obrazcev, ter da je predmetni primer le izjema in da ni bila podana nobena druga taka pritožba, ko je finančno ravnateljstvo samo ugotovilo, da pošilja ministrstvo financ tudi slovenske tiskovine, sicer pa srbsko-hrvaške, ki morajo biti porabljene. Tožnik je pa v tožbi ugotovil, da so davčne uprave zadnja leta pričele *redno* izdajati plačilne naloge in tudi druge odloke v srbsko-hrvaškem jeziku i da postaja tako dejansko tudi tako imenovani zunanji uradni jezik v finančni upravi v Sloveniji srbsko-hrvaški in da se izpodriva slovenski jezik. Gre za osnovne državljanske pravice državljanov slovenskega rodu in za pravice slovenskega naroda kot takega. Upoštevati je bilo zato v upravnem sporu tudi splošni zahtevek tožnikov, naj se izdajajo davčni plačilni nalogi, odloki, dopisi itd. davkoplačevalcem v Sloveniji samo v slovenskem jeziku in da je bil s tem, ker je bil ta zahtevek odbit, kršen v zakonu osnovani neposredni interes tožnika kot državljana slovenskega rodu in jezika.

Gre za to, če je v Sloveniji uradni in državni jezik slovenski jezik ali ne! Ustava določa, da je v Jugoslaviji uradni jezik srbsko-hrvaško-slovenski. Ker po srbskih in hrvaških krajih nihče ne uraduje v slovenskem jeziku, ki ga seveda ne razume ni tamkajšnje uradništvo, še manj pa ljudstvo, ustave ni mogoče razlagati drugače kot tako, da je v srbskih krajih srbski, v hrvaških krajih hrvaški, v slovenskih krajih, to je v Sloveniji, pa slovenski uradni in državni jezik! V nasprotnem primeru bi slovenskega jezika kod uradnega in državnega jezika sploh ne bilo. Kakor za krajevne oblasti, velja pa to načelo tudi za centralne oblasti. Zato so dolžna tudi ministrstva izdajati za Slovenijo rešitve v slovenskem jeziku.

Glede navzočnosti policijskega stražnika pridostavitvi srbsko-hrvaškega plačilnega naloga je pa tožnik v tožbi poudarjal, da ugotovitev finančnega ministrstva, da je bil policijski stražnik navzoč le kot priča, ne drži, ker se priča pri dostavitvi nima

vmešaviti v poslovanje, kakor se je v resnici policijski stražnik, ki je očitno hotel davčnega zavezanca pripraviti do tega, da bi sprejel neslovenski plačilni nalog. Plačilni nalog je bil tedaj dostavljen s policijsko asistenco, kar je zoper predpise zakona o obč. upr. postopku.

Tožnik je zahteval s tožbo, da naj državni svet pobijano rešitev ministrstva financ razveljavi kot protizakonito in ker niso bili upoštevani predpisi postopka. Tožniku naj bo izdan nov plačilni nalog v slovenskem jeziku in naj izda tudi ministrstvo financ rešitev na tožnikovo pritožbo v slovenskem jeziku.

Sploh naj se izdajajo vsi odloki, rešitve, dopisi itd. v Sloveniji prebivalcem v slovenskem jeziku. V Sloveniji je uradni in državni jezik slovenski.

Državni svet v Beogradu je stvar presojal dne 26. februarja 1937 ter izdal nato v srbsko-hrvaškem jeziku razsodbo, ki je bila dostavljena tožniku 14. maja t. 1. in ki se glasi v prevodu takole:

DRŽAVNI SAVET KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Br. 30519/36

26. februara 1937 god. Beograd

Državni svet,

VI. oddelek, sestavljen iz državnih svetnikov: Rošića dr. Maksimiljana kot predsednika, Pištoljića Luke, Peičića Teodora, Krstića Nikole, Kovačevića dr. Žarka kot udov in sekretarja Tomića I. Milovana, je na tožbo dr. R. J. iz Ljubljane zoper rešitev finančnega ministra (oddelek za davke) z dne 13. maja 1933 št. 22.832 na podstavi člena 24., točke 4. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih in glede na zakon o taksah z dne 26. februarja 1936

r a z s o d i l :

Zavrača se tožba dr. R. J. iz Ljubljane.

R a z l o g i :

Potem ko je pregledal tožbo, pobijano rešitev in ostale spise, ki se nanašajo na to zadevo, kakor tudi ministrov odgovor na tožbo, podan z dopisom z dne 21. novembra 1936 br. 75182, je državni svet dognal:

Po čl. 15 zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih sodijo upravna sodišča o upravnih sporih med poedinci ali pravnimi osebami na eni strani in upravno oblastjo na drugi strani. Tak spor je samo tam, kjer je z aktom upravne oblasti zadeta pravica ali pa neposredni osebni interes, ki je osnovan v zakonu. Če je v danem primeru kak tak interes, ima presoditi sodišče. Po tej zakoniti določbi je mogoče s tožbo pred upravnim sodiščem začeti upravni spor samo zoper tak akt upravne oblasti, s katerim je kršena kakšna pravica ali neposredni osebni interes, osnovan v zakonu.

Iz predmetnega spisa sledi, da je tožnik vložil tožbo zoper pobijano rešitev zaradi tega, ker mu ta ni bila dana v slovenskem jeziku, kakor tudi zaradi tega, ker ni bilo ž njo razveljavljeno na njegovo pritožbo postopanje pri davčnih oblasteh, ki so mu dostavile plačilni nalog za leto 1935 v srbsko-hrvaškem jeziku in v navzočnosti policijskega stražnika ter se sklicuje na to, da tak način dostavitve nasprotuje ustavi in zakonu in da je zaradi tega iz enakih razlogov tudi pobijana rešitev protizakonita. Navedbe tožbe so neosnovane.

Po členu 3. ustave Kraljevine Jugoslavije iz leta 1931 je uradni jezik Kraljevine srbsko-hrvaško-slovenski. Zaradi tega, ker je bil izdan tožniku plačilni nalog v srbsko-hrvaškem jeziku in ker je na njegovo pritožbo finančno ministrstvo izdalo pobijano rešitev v istem jeziku, ni bila s tem tožniku prikrajšana nobena pravica na neposredni osebni interes osnovan v zakonu, ko je bilo vse to izvršeno v uradnem jeziku. Tako postopanje ne nasprotuje ustavi. Sicer ni tožnik navedel nobene zakonite določbe, po kateri bi mu morala biti navedeni nalog in pobijana rešitev izdana v slovenskem jeziku.

Prav tako ni bila prizadeta nobena pravica niti neposredni osebni interes, osnovan v zakonu, če je bil omenjeni plačilni nalog dostavljen v navzočnosti policijskega stražnika, ker tožnik ni hotel sprejeti plačilnega naloga od sluga davčne uprave in je zaradi tega morala biti dostavitev izvršena vpricho polnoletne osebe (§§ 52. in 47. Zakona o obč. upr. postopku). V tem primeru je bila ta oseba policijski stražnik, kar po zakonu ni prepovedano.

Po vsem tem je jasno, da tožba ni osnovana na kakšnem neposrednem osebnem interesu, osnovanem v zakonu, zaradi česar je bila tožba zavrnjena s to odločbo po točki 4, člena 34 zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih.

Taksa je plačena.

L. S.

Pretsednik VI. odelenja državnog saveta:

M. Rosić, m. p.

Delovodja-sekretar:

I. M. Tomić, m. p.

Iz te razsodbe sledi:

1) da je uradni jezik v Sloveniji srbsko-hrvaški.

2) da državljani slovenskega rodu in slovenskega jezika nimajo pravice zahtevati, da uradi v Sloveniji z njimi uradujejo v slovenskem jeziku, in

3) ker državljan slovenskega jezika po omenjeni razsodbi državnega sveta nima pravice zahtevati slovenskega uradovanja v Sloveniji, da slovenski jezik v Sloveniji nima pravice uradnega jezika in torej slovenskega uradnega jezika po zakonu v Sloveniji ni.

Slovenski narod je zaradi te razsodbe težko prizadet. Treba je torej, da se ustava izpremeni in pri-

pozna izrečno slovenščino za edini uradni jezik v Sloveniji ali pa, da se izda takoj jezikovni zakon z omenjeno vsebino. Samo praktično toleriranje slovenščine kot narodnega jezika v Sloveniji narodu ki ima kaj samozavesti, narodu ki so mu mirovne pogodbe priznale državnost s tem, da so priznale državo Srbov, Hrvatov in Slovencev ne more zadostovati, posebno ker se po omenjeni razsodbi državnega sveta delna uporaba slovenskega jezika kot uradnega jezika v Sloveniji vsak dan lahko popolnoma odpravi in se v resnici tudi polagoma odpravlja. Centralne oblasti že danes občujejo s Slovenci samo v srbohrvaščini. Morali bi pa občevati s Slovenci le v slovenskem jeziku. Pravilno bi bilo, da državni uradi v Sloveniji uradujejo v slovenskem, v srbskih krajih v srbskem, v hrvaških krajih pa v hrvaškem jeziku. Stranke bi pa imele pravice vlagati vloge na oblastva v srbskih, hrvaških in slovenskih krajih v srbskem, hrvaškem in slovenskem jeziku.

Po čl. 3 ustave Kraljevine Jugoslavije iz leta 1931 je uradni jezik srbsko-hrvatsko-slovenski in je vsakemu filologu znano, da ta jezik ne obstoji. Saj je slovenski jezik nekaj drugega kot hrvaški ali srbski. Zato je mogoče razlagati ustavo le tako, da je v srbskih krajih uradni in državni jezik srbski, v hrvaških hrvaški, v Sloveniji pa slovenski.

Z ozirom na navedeno, prosim g. ministrski predsednik, da blagovolite odgovorite sledeče:

1) Je li Vam znana gornja razsodba državnega sveta z dne 26 II 1937 broj 30819/36?

2) Kaj je ukrenila kr. vlada, da se bo ustava pravilno interpretirala?

3) Hoče li kr. vlada takoj podvzeti vse mere, da se reši slovenski narod tega zapostavljanja in da se v bodoče ne bodo več žalile slovenske narodne pravice ter da se izpremeni ustava ali pa se takoj izda jezikovni zakon?

21 oktobra 1937

Beograd

Narodni poslanci:

Ing. Fran Zupančič, l. r.; Vinko Gornjak, l. r.; Dr. Riko Fux, l. r.; Dr. Josip Režek, l. r.; Stanko Lenarčič, l. r.; Dr. Ivan Jančič, l. r.; Karel Doberšek, l. r.; Ivan Janžekovič, l. r.; Josip Benko, l. r.; Dako Makar, l. r.

INTERPELACIJA

narodnega poslanca ing. Fran Zupančiča in tovarišev, na ministra socijalne politike in narodnega zdravlja v zadevi korakov, ki jih je podvzela Kr. vlada, da se ublaži ogromna gospodarska škoda nastala vsled elementarnih nezgod v Sloveniji.

GOSPOD MINISTER!

V Dravski banovini je razsajala v tekočem letu pogostoma elementarna sila. Pogosta neurja so bila spremljana s točo, viharjem in poplavami. Ob povodnjih so besneli hudourniki in uničevali pokrajine. Tudi pozeba tem krajem ni prizanesla. Težko je prizadetih od takih nezgod po toči, poplavah, pozebi itd. deset srezov Dravske banovine. Najbolj pa sta trpela sreza krški in novomeški, kjer ljudstvo obupano pričakuje nujne pomoči. V Krškem srezu so prizadete do malega po nezgodah skoro vse občine,

najbolj po med njimi občine Sv. Križ, Kostanjevica, St. Jernej Škocijan, Raka, Trebelno, Mokronog, Bučka itd.

Najhujše razdejanje in opustošenje je napravil ob neurju začetkom avgusta divji hodournik Sušica v občinah Sv. Križ in Kostanjevica. Pri tem neurju so hudo trpele tudi občine St. Jernej, Škocijan, Raka in druge. V tem padavinskem območju se je utrgal oblak, ki je opustošil vso gori navedeno okolico. Na mah so bile cele doline spremenjene v jezera. Njive in travnike pa so zasule skale in kamenje. Poljski

pridelki krompir, koruza, ajda in drugo so bili zasuti popolnoma tako, da se ne pozna več, da je bilo tamkaj kedaj polje. Sedaj je vse puščava. Drevje je bilo izruvano s koreninami. Hiše so zasute s skalami, kamenjem in drevjem. Vsi mlini, 12 po številu, so uničeni. Na njivah mlinarjev pa vidimo kamenite naspice tako, da se sploh ne pozna, da bi tamkaj kedaj kaj rastlo. Plazovi so odnašali njive, travnike in cele vinograde v klancu in okolici. Dolina Sušice je popolnoma zasuta, stara struga sploh več ne obstoji. Raztrgana in razdejana je popolnoma občinska cesta v dolini Sušice tako, da je vsak promet izključen. Odnešeni so vsi mostovi in vse brvi. Porušene so zidance, odnešeni kozolci, hlevi, gospodarska poslopja itd. Poginilo je mnogo živine. Zasuta je vsa dolina pod Kozjekom. Ta okolica je strašno razdejana. Nihče ne verjame popisu tega razdejanja, kdor si to sam ne ogleda na licu mesta. Beda je velika in pretresljivi so prizori te elementarne katastrofe. Ljudstvo je ponekod ob vse. Porušeni so domovi. Poginila je živina in utopilo se je okrog 400 svinj. Razen tega pa je uničeno tem gospodarjem tudi polje. V takem brezprimernem slučaju se mora ljudstva polastiti obup, ker je zgubilo vse in ga tare lakota.

Ker je bila ravno Slovenija lansko leto po sankcijah, ki so povzročile težko gospodarsko krizo, najbolj prizadeta, je opisana katastrofa tem hujša in občutnejša.

Z ozirom na vse navedeno prosim, g. minister, da blagovolite odgovoriti sledeče:

1) Je li Vama znana gori navedena katastrofa, ki je zadela Slovenijo?

2) Kaj je ukrenila Kr. vlada, da se popravi škoda, ki je zadela Dravsko banovino vsled elementarnih nezgod?

3) Hoče li Kr. vlada čimprej podvzeti vse mere, da se reši prizadeto bedno ljudstvo obupa in lakote ter se mu da nujna pomoč in se mu omoguči obstanek?

21 oktobra 1937
Beograd

Narodni poslanci:

Ing. Fran Zupančič, l. r.; Vinko Gornjak, l. r.; Dr. Riko Fux, l. r.; Dr. Josip Režek, l. r.; Stanko Lenarčič, l. r.; Dr. Ivan Jančič, l. r.; Karel Doberšek, l. r.; Ivan Janžekovič, l. r.; Dr. Ivan Lovrenčič, l. r.; Josip Benko, l. r.; Dako Makar, l. r.

INTERPELACIJA

narodnega poslanca ing. Fran Zupančiča in tovarišev, na ministra kmetijstva in vod v zadevi korakov, ki jih je podvzela Kr. vlada, da se popravi nepopisna škoda, ki je nastala kmetijstvu v Dravski banovini vsled elementarnih nezgod.

GOSPOD MINISTER!

V Sloveniji so se vrstila letos neurja po raznih srezih zlasti pa v obeh srezih Novo mesto in Krško. Dne 1. avgusta 1937 se je v noči utrgal nad pokrajino v dolnem delu doline Krke v spodnem okraju Kostanjevica in sodnih okrajih Krško in Mokronog oblak, ki je povzročil silno neurje in divjanje ter razdejanje hudournikov. Nastale so velike poplave, ki so napravile kmetom ogromno škodo na polju t.j. na njivah in travnikih in še posebno v vinogradih. Vinogradi so uničeni za več let, ker jih je vodno nalive odneslo s plazovi s trtami vred v doline hudournikov. Ti vinogradi in polja so bili edini vir tamkajšnjega ljudstva. Zlasti so v vinogradih vložili kmetje ogromni trud in doprinesli velike denarne žrtve, kar pa jim je bilo v tej noči uničeno. Potreba bo najti sredstev, da se vse to spravi vsaj deloma v prvotni stan. Ljudstvo pa je obubožano in nima od nikoder vzeti sredstev, ker so odrezani njihovi edini dohodki, ki so jih črpali iz polja in vzornih vinogradov. Vse to je za več let uničeno in ljudstvo mora gladovati ako se mu ne bo prožila primerna pomoč za obnovitev vinogradov, njiv in travnikov. Beda vlada v teh krajih in ljudstvo prosi izdatne denarne pomoči za obnovo zemljišč in za nakazilo hrane. Prosi pa tudi za odpis davkov, ki so predpisani na poškodovanih parcelah, ter tudi za brezobrestno posojilo v nujne obnovitvene svrhe vinogradov, njiv in

travnikov itd. Razume se, da po elementarnih nezgodah te vrste prizadeti posestniki niso v stanju plačati anuitete letošnjega obroka dolga, ki spada pod kmečko zaščito. Po § 48 uredbe o likvidaciji plačila kmečkih dolgov se plačilo obroka radi elementarnih nezgod izpregleda in odloži. Kljub temu pa izterjujejo davčne uprave brezobzirno letošnji obrok tudi od oškodovancev, kar je protivno gori navedenemu zakonu.

Z ozirom na navedeno prosim g. minister, da blagovolite odgovoriti sledeče:

1) Je li Vam znana gori navedena katastrofa?

2) Kaj je ukrenila Kr. vlada, da se popravi škoda, ki je zadela gori navedeno pokrajino vsled elementarnih nezgod?

3) Hoče li Kr. vlada čimprej podvzeti vse mere, da se reši ljudstvo gladu in se mu omoguči obnoveitev kmečkih posestev?

21 oktobra 1937
Beograd

Narodni poslanci:

Ing. Fran Zupančič, l. r.; Vinko Gornjak, l. r.; Dr. Riko Fux, l. r.; Dr. Josip Režek, l. r.; Stanko Lenarčič, l. r.; Dr. Ivan Jančič, l. r.; Karel Doberšek, l. r.; Ivan Janžekovič, l. r.; Dako Makar, l. r.; Dr. Ivan Lovrenčič, l. r.; Josip Benko, l. r.

